15 -ാം കേരള നിയമസഭ

<u>5 –ാം സമ്മേളനം</u>

നക്ഷത്ര ചിഹ്നം ഇല്ലാത്ത ചോദ്യം നം. 2026

<u>06-07-2022 - ൽ മറ്റപടിയ്ക്</u>

സ്ത്രീകൾക്കെതിരായ കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ

	ചോദ്യം		ഉത്തരം
	ശ്രീ എം വിൻസെൻറ്		ശ്രീ. പിണറായി വിജയൻ (മുഖൃമന്ത്രി)
(a)	2006 മുതൽ നാളിതുവരെ സ്തീകൾക്കെതിരെയുള്ള കറ്റകൃത്യങ്ങൾ തടയുന്നത് സംബന്ധിച്ച് എന്തെല്ലാം നയങ്ങളാണ് രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ളത് എന്നും ഏതൊക്കെ സർക്കാരുകളുടെ കാലഘട്ടത്തിലാണ് പ്രസ്തൃത നയങ്ങൾ രൂപീകരിച്ചത് എന്നും വ്യക്തമാക്കുമോ;	(m)	സ്തീകൾക്കെതിരെയുള്ള കറ്റകൃത്യങ്ങൾ തടയ്യന്നതിന് ലിംഗ പദവി സമത്വം വനിതാ ശാക്തീകരണ നയം 2015 (2011-16), നിർഭയ പോളിസി 2012 (2011- 16) എന്നിയ്ക്ക് രൂപം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ താഴെ പറയുന്ന പദ്ധതികളം രൂപീകരിച്ചു നടപ്പാക്കിയിട്ടുണ്ട്. 2006-2011 സ്തീ സുരക്ഷക്കം ഉന്നമനത്തിനുമായി എല്ലാ പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകളിലും വുമൺ ഡെസ്ക്, വനിതാ ഹെൽപ്പ് ലൈൻ തുടങ്ങിയവ ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. പെൺകുട്ടികളുടെ സുരക്ഷയ്ക്കായി സ്തൂളുകളിലും കോളേജ്കകളിലും പോലീസ് സഹകരണത്തോടെ ജാഗ്രതാ സമിതികൾ രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ പിങ്ക് ജനമൈത്രി ബീറ്റ് സംവിധാനവും നടപ്പാക്കി. 2011-2016 WOMEN SELF DEFENCE പദ്ധതി പഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ വനിതാ ബീറ്റ് ഓഫീസർമാരുടെ സേവനം, സ്തീകളുടെയും കുട്ടികളുടെയും സുരക്ഷയ്ക്കായി 'നിർഭയ കേരളം സുരക്ഷിത കേരളം' പദ്ധതി എന്നിവ 2016-2021 സ്തീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും സുരക്ഷ ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിനും മാനസിക ധൈരും നൽകുന്നതും ലക്ഷ്യമിട്ടുകൊണ്ട് നാല് പദ്ധതികൾ ആരംഭിച്ചു; 1) നിർഭയം ആപ്പ് 2) പിങ്ക് പോലീസ് പടോൾ 3) ക്രൈം പ്രിവൻഷൻ ആന്റ് ഫാമിലി കൗൺസിലിംഗ് സെന്റർ 4) ഡൊമസ്റ്റിക് കോൺഫ്ലിക്ക് റെസൊല്യുഷൻ സെന്റർ

			പിങ്ക് പ്രൊട്ടക്ഷൻ പ്രോജക്ട്, അപരാജിത ഓൺലൈൻ, വൺസ്റ്റോപ്പ് ക്രൈസിസ് സെന്റർ എന്നിവ ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്.
(ബി)	സ്തീകൾക്കെതിരായ കറ്റകൃത്യങ്ങൾ തടയുന്നതിന് എന്തെല്ലാം നടപടികളാണ് മേൽപ്പറഞ്ഞ ഭരണ കാലഘട്ടങ്ങളിൽ സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്; അതിനായി പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള ഉത്തരവുകളുടെ പകർപ്പ് ലഭ്യമാക്കുമോ;	(ബി)	വിശദാംശങ്ങൾ അനുബന്ധമായി നൽകിയിരിക്കുന്നു.
(nvl)	ഈ നയങ്ങളുടെയും നടപടികളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ രൂപീകരിക്കപ്പെട്ട പദ്ധതികളുടെ വിശദാംശങ്ങളും അത് സംബന്ധിച്ച ഉത്തരവുകളുടെ പകർപ്പും ലഭ്യമാക്കമോ;	(ml)	ന്യൂ സുരക്ഷയ്ക്കായി രൂപീകരിക്കപ്പെട്ട പദ്ധതികളുടെ വിശദാംശം ചുവടെ ചേർക്കുന്നു: 1. വുമൺ ഡെസ്ക് സൂീകൾക്കും കട്ടികൾക്കും പരാതികൾ സമർപ്പിക്കുന്നതിനായി PHQ Circular No.49/2009 dtd. 30.11.2009 (Appendix-1) പ്രകാരം എല്ലാ പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകളും സ്തീ സൗഹൃദമാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ വുമൺ ഡെസ്ക് സംവിധാനം വനിതാ പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നു. 2. വനിതാ ഹെൽപ്പ് ലൈൻ സൂീകൾക്കെതിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ തടയുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ സർക്കാർ ഉത്തരവ് നമ്പർ 230/2009 (Appendix-11) ആഭ്യന്തരം തീയതി 22.01.2009 പ്രകാരം വനിതാ ഹെൽപ്പ് ലൈൻ പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. സ്തീകൾക്കെതിരെ അനുദിനം വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന അതിക്രമങ്ങൾ തടയുന്നതിനും അസമയങ്ങളിലും അത്യാവശ്യഘട്ടങ്ങളിലും സ്തീകൾക്കം കട്ടികൾക്കം 24 മണിക്കൂർ അടിയന്നരം പോലീസ് സഹായം എത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. 3. പഞ്ചായത്ത് വനിതാ ബീറ്റ് ഓഫീസർമാരുടെ സേവനം സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിലും ആഴ്ചയിൽ ഒരു ദിവസം PHQ Circular No.06/2020 (Appendix- 5) തീയതി 23.01.2020 പ്രകാരം വനിതാ ബീറ്റ് ഓഫീസർമാരുടെ സേവനം ലഭ്യമാക്കുകയും പരാതികൾ സീകരിച്ച് നടപടികൾ എടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. 4. വനിതാ സ്വയം പ്രതിരോധ പരിശീലന പദ്ധതി സ്തീകൾക്കം കട്ടികൾക്കം അതിക്രമങ്ങളിൽ നിന്നു ചെറുത്ത നിൽക്കുന്നതിനുള്ള ആത്മവിശ്വാസം

ജില്ലയിൽ പകരുന്നതിനം പരിശീലനം നൽകുന്നതിനുമായി PHQ Circular No.06/2020 (Appendix-5) പ്രകാരം പരിശീലനം ലഭിച്ചിട്ടുള്ള പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥരായ നാല് മാസ്റ്റർ ടെസ്റ്റർമാരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ സംസ്ഥാനത്തെ കുടുംബശ്രീ യൂണിറ്റകൾ, സ്കൂളകൾ, കോളേജ്ചകൾ, തൊഴിൽ സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിലെ സ്തീകൾക്കം കട്ടികൾക്കം വനിതാ സ്വയം പ്രതിരോധ പരിശീലനം നൽകിവരുന്നം.

5.നിർഭയ ആപ്ലിക്കേഷൻ

അസമയങ്ങളിലും അകപ്പെടുന്ന അവസരങ്ങളിൽ പോലീസ് സേവനം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി GO(MS) 17/2012 SWD dtd. 13.03.2012 (Appendix- 2) പ്രകാരം നിർഭയ ആപ്ലിക്കേഷൻ സേവനം ലഭ്യമാക്കിവരുന്നു.

6. പിങ്ക് പോലീസ് പട്രോൾ

സ്തീകൾക്കെതിരെയുളള അതിക്രമങ്ങൾ കുറയ്ക്ക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ഉത്തരവ് നമ്പർ 38615/2019/PHQ, dated 22.03.2019 (Appendix-12) പ്രകാരം സംസ്ഥാനത്ത് ബസ് സ്റ്റാന്റകൾ, മാർക്കറ്റകൾ, സ്കൾ, കോളേജ് പരിസരങ്ങൾ ഇടങ്ങി കൂടുതലായി ചിലവഴിക്കേണ്ടി സ്തീകളം കുട്ടികളം വരുന്ന പൊതുസ്ഥലങ്ങളിൽ പോലീസ് സേവനം ലഭ്യമാക്കുകയും ERSS Control Room-ൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന കോളകളിൽ സ്ഥലത്ത് ചെന്ന് ഉചിതമായ നടപടി സ്വീകരിക്കുന്നുണ്ട്. സ്തീകൾക്കം കുട്ടികൾക്കം ആവശൃമായ സേവനം നൽകക, പൊത്രസ്ഥലങ്ങളിലെ അതിക്രമങ്ങൾ തടയുക, കുട്ടികളെ മയക്കുമരുന്ന് കൗമാരക്കാരായ ഉപയോഗത്തിൽ നിന്നും പിൻതിരിപ്പിക്കുക, സ്കൂൾ പ്രവർത്തന സമയങ്ങളിൽ ക്ലാസുകളിൽ കയറാതെ കറങ്ങിനടക്കുന്ന കുട്ടികളെ നിരീക്ഷിക്കുക, വിനോദസഞ്ചാര പൊതുവാഹനങ്ങളിലും കേന്ദ്രങ്ങളിലും സ്തീകൾക്കം കുട്ടികൾക്കം സുരക്ഷ ഉറപ്പവരുത്തുക എന്നീ ഡ്യട്ടികൾ ചെയ്തവരുന്നു.

7. പിങ്ക് പ്രൊട്ടക്ഷൻ പ്രോജക്ട്-പിങ്ക് റോമിയോ

സ്തീകൾക്കെതിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ കുറയ്ക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ഉത്തരവ് നമ്പർ Q1-103837/2021/PHQ, dtd 16.07.2021 (Appendix-6), Executive Directive 23/21 dtd. 27.08.21 (Appendix-7) പ്രകാരം പ്രവർത്തിച്ച വരുകയും

വീടുകൾ സന്ദർശിച്ച് ഗാർഹിക അതിക്രമങ്ങളാൽ ബുദ്ധിമുട്ടനുഭവിക്കുന്ന സ്ത്രീകൾ, കുട്ടികൾ എന്നിവരെ കണ്ടെത്തി പ്രശ്നം പരിഹരിക്കുന്നതിനാവശൃമായ നടപടികൾ മറ്റു വകുപ്പുകളുടെ സഹകരണത്തോടെ നൽകിവരുന്നു.

8പിങ്ക് ജനമൈത്രി ബീറ്റ്

സംസ്ഥാനത്തെ പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകളിലെ വനിതാപോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥർ തങ്ങളടെ സ്റ്റേഷൻ പരിധികളിൽ വീടു സന്ദർശനം നടത്തി സ്തീധനസംബന്ധമായ പരാതികൾ, ഗാർഹിക അതിക്രമങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച പരാതികൾ എന്നിവ കണ്ടെത്തി പരിഹരിക്കുന്നതിനാവശൃമായ പ്രശ്നം നൽകിവരുന്നു. സേവനങ്ങൾ ഗാർഹിക പീഡനത്തിനിരയായ സ്തീകളുടെ സുരക്ഷയ്ക്കം സഹായത്തിനമായി PHQ Circular No. 14/2009, dtd 29.03.2009 (Appendix- 13) പ്രകാരം വനിതാ പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥരെ നിയമിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ക്രൈം പ്രിവൻഷൻ ആന്റ് ഫാമിലി കൗൺസിലിംഗ് സെന്റർ

സൂീകൾക്കം കുട്ടികൾക്കം ആവശ്യമായ കൗൺസിലിംഗ് നൽകക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ഉത്തരവ് നമ്പർ H3-114164/2017/PHQ, dated 09.09.2017 (Appendix- 3) പ്രകാരം പ്രവർത്തിച്ചവരുന്നു.

അതിക്രമങ്ങൾക്കിരയായ സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും ആവശ്യമായ പിതുണ നൽകുക, കുടുംബപ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കന്നതിന് ആവശ്യമായ കൗൺസിലിംഗ് നൽകുക, ബോധവൽക്കരണ ക്ലാസുകൾ, സെമിനാറുകൾ എന്നിവ സംഘടിപ്പിച്ച് നിയമനടപടികളുമായി മുന്നോട്ടുപോകേണ്ടവർക്ക് ആവശ്യമായ സഹായങ്ങൾ നൽകി വരുന്നു.

ഡൊമസ്റ്റിക് കോൺഫ്ലിക്ട് റെസൊല്യുഷൻ സെന്റർ

17/2020/PHQ സർക്കലർ നമ്പർ തീയതി 07.05.2020 (Appendix-4) പ്രകാരം വർദ്ധിച്ചവരുന്ന അതിക്രമങ്ങളിൽ ഉടൻ പരിഹാരം കാണുക എന്ന കോൺഫ്ലിക്ട് ലക്ഷ്യത്തോടെ ഡൊമസ്റ്റിക് റെസൊലൃഷൻ സെന്റർ പ്രവർത്തിച്ചവരുന്നുണ്ട്. ഗാർഹിക പീഡന പരാതികളിൽ വനിതാ സെൽ, പിങ്ക് പോലീസ് പടോൾ എന്നീ സേവനങ്ങളടെ പരാതികളിൽ പരിഹാരം സഹായത്തോടെ നടപടി കൈക്കൊള്ളുകയും കാണകയും

ചെയ്യുന്നുണ്ട്. കൗൺസിലിംഗ് ആവശ്യമായ പരാതികളിൽ കൗൺസിലിംഗ് സേവനവും നൽകിവരുന്നു.

11. അപരാജിത ഓൺലൈൻ

സ്തീകൾക്കെതിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ, ഗാർഹിക അതിക്രമങ്ങൾ, സൈബർ അതിക്രമങ്ങൾ മുതലായ വിഷങ്ങളിലുള്ള പരാതികളിൽ ഉടൻ പരിഹാരം കാണുന്നതിനായി അപരാജിത ഓൺലൈൻ സംവിധാനം ഉത്തരവ് നമ്പർ 50/SPMC/2021/PHQ dtd 22.06.2021 (Appendix-8) പ്രകാരം പ്രവർത്തിച്ച വരുന്നു.

12. വൺ സ്റ്റോപ്പ് ക്രൈസിസ് സെന്റർ

കേന്ദ്ര സർക്കാർ ധനസഹായത്തോട് കൂടി സാമ്ലഹൃനീതി വകുപ്പിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ വനിതാ ശിശു വകുപ്പിനു കീഴിൽ വൺ സ്റ്റോപ്പ് ക്രൈസിസ് സെന്റർ പ്രവർത്തിച്ച വരുന്നതും Circular 7/2022/PHQ, തീയതി 14.02.2022 (Appendix- 10) പ്രകാരം One Stop Crisis Centre-ൽ പോലീസ് ഫെസിലിറ്റേഷൻ ഓഫീസർമാരായി 3 വനിതാ ഉദ്യോഗസ്ഥരെ നിയമിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. പോലീസ് മൊഴി രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിന് സഹായിക്കുക, ലഭിക്കുന്ന പരാതികളിൽ അടിയന്തര പോലീസ് സഹായം നൽകുക, ആവശ്യമായ സന്ദർഭങ്ങളിൽ പോലീസ് സുരക്ഷ ഉറപ്പ വരുത്തുക എന്നീ സേവനങ്ങൾ വൺ സ്റ്റോപ്പ് ക്രൈസിസ് സെന്ററിൽ നിന്നം ചെയ്തവരുന്നു.

13. വിക്ലിം ലെയ്സൺ ഓഫീസർ

അതിക്രമങ്ങൾക്കിരയായ സ്ത്രീകൾക്കം കുട്ടികൾക്കും ആവശ്യമായ മാനസിക പിന്തുണയും നിയമസഹായവും സുരക്ഷയും ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി സർക്കലർ 36/12 തീയതി 15.11.2012 (Appendix-14), സർക്കലർ 18/2022 തീയതി 02.06.2022 (Appendix- 15) പ്രകാരവും വിക്ലിം ലെയ്ൺ ഓഫീസറെ നിയമിക്കകയും സേവനം ലഭ്യമാക്കിയും വരുന്നുണ്ട്.

14.ടോൾ ഫ്രീ നമ്പരുകൾ

സ്തീകൾ നേരിടുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ അറിയിക്കുന്നതിനായി 112 (ERSS), 1515 എന്നീ ടോൾ ഫ്രീ നമ്പറുകൾ പൊതുസ്ഥലങ്ങളിൽ പ്രദർശിപ്പിച്ചും, പൊതുജനങ്ങൾക്ക് കൂടുതൽ ബോധവൽക്കരണം നടത്തിവരുന്നു.

വനിതാശി<u>ശ</u> വികസന വകപ്പ് നടത്തി വരുന്ന പദ്ധതികൾ

പൊൻവാക്ക് പദ്ധതി - ശൈശവ വിവാഹം തടയാനുള്ള വിവരങ്ങൾ നൽകുന്ന വ്യക്തിക്ക് അവർ നൽകുന്ന വിവരം സത്യമാണെന്ന് ബോധ്യപ്പെടുന്ന പക്ഷം 2500/- രൂപ പാരിതോഷികം നൽകുന്ന പദ്ധതി

രക്ഷാദ്ദത് പദ്ധതി- ഗാർഹിക പീഡനത്തിൽ നിന്നും വനിതകളെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിന് വനിത ശിശുവികസന വകപ്പം തപാൽ വകുപ്പം തമ്മിൽ സഹകരിച്ച് നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതി. അതിക്രമത്തിനിരയായ വൃക്തിയോ അവരുടെ പ്രതിനിധിയോ പോസ്റ്റോഫീസിൽ എത്തി "തപാൽ" എന്ന കോഡ് പറയുകയും അവർക്ക് പോസ്റ്റമാസ്റ്റർ/ മിസ്മസിന്റെ സഹായത്തോടെ സീൽ ചെയ്തപേപ്പറിൽ പരാതി സ്വന്തം മേൽവിലാസമെഴുതി ബോക്സിൽ ലെറ്റർ നിക്ഷേപിക്കാവുന്നതാണ്. അതുമല്ലെങ്കിൽ പരാതിക്കാർക്ക് അവരുടെ ലെറ്റർ ബോക്സിൽ സീൽ അടുത്തുള്ള ചെയ്ത് വെള്ളപേപ്പറിൽ സ്വന്തം മേൽവിലാസമെഴുതി നിക്ഷേപിക്കാവുന്നതാണ്. ഈ പരാതികൾ പോസ്റ്റ് സ്വീകരിച്ച് പരാതിക്കാരിയുടെ മാസ്റ്റർ മേൽവിലാസത്തോടൊപ്പം വനിതാ ശിശുവികസന വകപ്പിന് ലഭ്യമാക്കം.

സർവ്വീസ് പ്രൊവൈഡിംഗ് സെന്ററുകൾ(SPC)-ഗാർഹി പീഡനത്തിനിരയാകുന്ന വനിതകൾങ്കും കുട്ടികൾങ്കും സൗജന്യ നിയമ സഹായം, വൈദ്യ സഹായം, ഷെൽട്ടർ ഹോമുകളിലേയ്ക്കുള്ള റഫറൻസ്, കൗൺസിലിംഗ് എന്നിവ നൽകുന്ന പദ്ധതി

കാതോർത്ത് പദ്ധതി-പ്രശ്നങ്ങൾ നേരിടുന്ന സ്തീകൾക്ക് പരാതി സർപ്പിക്കുന്നതിന് ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യാലയങ്ങളിൽ പോകാതെ സ്വന്തം താമസസ്ഥലത്ത് നിന്നം ഓൺലൈനായി കൗൺസിലിംഗ്, നിയമോപദേശം, പോലീസ് സഹായം എന്നിവ 48 മണിക്കുറിനകം ലഭ്യമാക്കുന്ന പദ്ധതി

ഉജ്ജാല പദ്ധതി- ഇമ്മോറൽ ടോഫിക് പ്രിവൻഷൻ ആക്ലിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ റസ്ക്യ ചെയ്യപ്പെട്ട സ്തീകൾക്ക് താമസ സൗകര്യം, ഭക്ഷണം നിയമസഹായം, ചികിത്സ, പുനരധിവാസം എന്നിവ 3 NGO കൾ മുഖേന നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതി

നിർഭയപദ്ധതി-

			ലൈംഗികച്ചുഷണത്തിന് വിധേയമായ സ്തീകളേയും കുട്ടികളേയും രക്ഷപ്പെടുത്തി സംരക്ഷിച്ച്, നിയമസഹായം നൽകി പുനരധിവാസം ചെയ്യുന്നതിന് സംസ്ഥാനത്ത് 21 നിർഭയ ഷെൽട്ടർ ഹോമുകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നു.
(ഡി)	മേൽപ്പറഞ്ഞ ഓരോ സ്തീസുരക്ഷാപദ്ധതിയുടെയും ഇതുവരെയുള്ള പ്രവർത്തന-വിശകലന റിപ്പോർട്ട് ലഭ്യമാക്കുമോ;	(ഡി)	സ്തീ സുരക്ഷ സംബന്ധിച്ചുള്ള മേൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്ന എല്ലാ പദ്ധതികളും മികച്ച രീതിയിൽ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. ഗാർഹിക പീഢന നിരോധന നിയമം 2013- 7468 കേസുകൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്, (വനിതാ സംരക്ഷണ ഓഫീസർമാർ മുഖാന്തിരവും SPC മുഖാന്തിരവും) അവയിൽ 1087 DIR രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. പൊൻവാക്ക്:- 14 ശൈശവവിവാഹങ്ങൾ തടയാൻ കഴിഞ്ഞു. രക്ഷാദൃത് പദ്ധതി പ്രകാരം 80 പരാതികൾ ലഭിച്ചു. 3 ഉജ്ജല ഹോമുകൾ പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചു. 8286 സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഇന്റേണൽ കംപ്ലയിന്റ് കമ്മിറ്റികൾ രൂപീകരിച്ചു.
(<u>ණ</u>)	മേൽസൂചിപ്പിച്ച പദ്ധതികളിൽ ഇപ്പോൾ നിലവിലില്ലാത്തവ ഏതെന്നും അതിന്റെ കാരണവും വ്യക്തമാക്കുമോ?	<u>(ഇ)</u>	മേൽ സൂചിപ്പിച്ച എല്ലാ പദ്ധതികളും ഇപ്പോഴും നിലവിലുണ്ട്.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

അനുബന്ധം - 1

സ്ത്രീം	കൾക്കെതിരെയുളള കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ തടയുന്നതിന് എടുത്ത നടപടികൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.
2006 - 2011	 സ്ത്രീകൾക്കെതിരെയുള്ള കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ തടയുന്നതിന് എല്ലാ പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകളിലും വുമൺ ഡെസ്ക് രൂപീകരിച്ചു. ഈ സംവിധാനത്തിലൂടെ വനിതാ പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥതുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ പരാതികൾ സ്വീകരിക്കുകയും നടപടികൾ കൈക്കൊണ്ടും വരുന്നു. PHQ Circular No.49/2009 dtd 30.11.2009.(Appendix -1) 24 മണിക്കൂർ പ്രവർത്തിക്കുന്ന വനിതാ ഹെൽപ്പ് ലൈനിൽ വനിതാ പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥതുടെ സേവനം ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.
2011 മുതൽ 2016	 അസമയങ്ങളിലും മറ്റ് അത്യാവശ്യ ഘട്ടങ്ങളിലും പോലീസ് സേവനം അടിയന്തരമായി ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി നിർഭയ ആപ്പ്ളിക്കേഷൻ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നുണ്ട്. (GO (MS) 17/12 SWD dtd 13.03.2012). .(Appendix -2)
2016 - 2021	 പിങ്ക് പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥർ സംസ്ഥാനത്തെ വീടുകൾ സന്ദർശിച്ച് അതിക്രമങ്ങൾക്കും ഗാർഹിക പീഡനങ്ങൾക്കും ഇരയായ സ്ത്രീകൾ, കുട്ടികൾ എന്നിവരെ കണ്ടെത്തി പ്രശ്നം പരിഹരിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ സേവനങ്ങൾ പിങ്ക് പ്രൊട്ടക്ഷൻ പ്രൊജക്ട് മൂഖേന നടത്തി വരുന്നു. കൗൺസിലിംഗിന് ആവശ്യമായ പരാതികളിൽകൗൺസിലിംഗ് സേവനം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി ക്രൈം പ്രിവൻഷൻ ആന്റ് ഫാമിലി കൗൺസിലിംഗ് സെന്റർ പ്രവർത്തിക്കുന്നു. H3-114164/2017/PHQ dtd 09.09.2017. (Appendix -3) ഗാർഹികപ്രശ്നങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമായി കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനായി ഡൊമസ്റ്റിക് കോൺഫ്ലിക്റ്റ് റെസോല്യൂഷൻ സെൻറർ ജില്ലാ വനിതാ സെല്ലിന് കീഴിൽ പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നുണ്ട്. 17/2020/PHQ dtd 07.05.2020. (Appendix -4) എല്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിലും ആഴ്ചയിൽ ഒരു ദിവസം വനിതാ ബീറ്റ് ഓഫീസർമാരുടെ സേവനം ലഭ്യമാക്കുകയും പരാതികൾ സ്വീകരിച്ച് നടപടികൾ എടുക്കുകയും ജില്ലയിലെ സ്കൂളുകൾ, കോളേജുകൾ, കുടുംബശ്രീ അംഗങ്ങൾ, റെസിഡൻസ് അസോസിയേഷനുകൾ എന്നിവ കേന്ദ്രീകരിച്ച് വനിതാ സ്വയം പ്രതിരോധ പരിശീലനപദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. Phq Circular No. 06/2020 dtd 23.01.2020. (Appendix -5)

ബസ് സ്റ്റാൻറുകൾ, മാർക്കറ്റുകൾ, സ്കൂൾ, കോളേജ് പരിസരങ്ങൾ തുടങ്ങി സ്ത്രീകളും കുട്ടികളും കൂടുതലായി ചിലവഴിക്കേണ്ടി വരുന്ന പോലീസ് സേവന പൊതുസ്ഥലങ്ങളിൽ ലഭ്യമാക്കുകയും Control room-ൽ ലഭിക്കുന്ന കോളുകളിൽ സ്ഥലത്ത് ചെന്ന് ഉചിതമായ നടപടി സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനായി പിങ്ക് പോലീസ് പട്രോൾ പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നു. Q1/103837/2021/PHQ dtd 16.07.2021(Appendix -6), Executive Directive 23/21 dtd 27.08.2021. (Appendix -7)

2021 -26.06.22

- സ്ത്രീകൾക്കെതിരെയുളള അതിക്രമങ്ങൾ, ഗാർഹിക അധിക്രമങ്ങൾ, സൈബർ അതിക്രമങ്ങൾ മുതലായ വിഷയങ്ങളിലുള്ള പരാതികളിൽ പരിഹാരം ഉടൻ കാണുന്നതിനായി അപരാജിത ഓൺലൈൻ സംവിധാനം പ്രവർത്തിച്ചു വരുകയും ചെയ്യുന്നു. 50/SPMC/AR1 PHQ DTD 22.06.2021 (Appendix -8), Exicutive Directive No.17/2020 dtd 08.06.2020. (Appendix -9)
- കേന്ദ്ര സർക്കാർ ധനസഹായത്തോട് കൂടി സാമൂഹ്യ നീതി വകുപ്പിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ വനിതാ ശിശു വകുപ്പിനു കീഴിൽ വൺസ്റ്റോപ്പ് ക്രൈസിസ് സെൻറർ പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നുണ്ട്. Circular 7/2022/PHQ തീയതി 14.02.2022. (Appendix -10)

വനിത ശിശു വികസന വകുപ്പ്, സ്റ്റേറ്റ് നിർഭയ സെല്ലിന് കീഴിലെ സ്ത്രീ സുരക്ഷ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച്

കുട്ടികളുടെയും സുരക്ഷയ്ക്കായി സ്റ്റേറ്റ് നിർഭ്യസെല്ലിന് കീഴിൽ സ്തീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കുമെതിരെയുളള അതിക്രമങ്ങൾ തടയുന്നതിനുള്ള പ്രിവൻഷൻ പദ്ധതികൾ, അതിക്രമങ്ങൾ നേരിട്ടവർക്ക് ആവശ്യമായ സേവനങ്ങൾ നൽകുന്നതിനുളള വൺസ്റ്റോപ്പ് സെന്ററുകൾ, അതിക്രമങ്ങൾ നേരിട്ടവരെ പാർപ്പിക്കുന്നതിനുളള സ്ഥാപന സംവിധാനങ്ങൾ, ആശ്വാസനിധി പദ്ധതി എന്നിവ പ്രവർത്തിച്ച വരുന്നു.

പ്രിവൻഷ് പദ്ധതികൾ

സ്തീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കുമെതിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ തടയുന്നതിനായി നിർഭയസെൽ മുഖേന ആവിഷ്ക്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കി വരുന്ന പദ്ധതികൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

1. ധീര പദ്ധതി

1)

Police Headquarters Kerala, Thiruyananthapuram Dajed & /11/2009

CIRCULAR No. 49 2009

SUB: RECEPTION COUNTERS AND VANITHA DESKS IN POLICE STATIONS

- The manner of functioning of Reception Desks and Vanitha Desks is not uniform across the Police Stations in the State. The following Instructions are issued to streamline the functioning of the Reception - Vanitha Desks in Rolice Stations.
- It is decided to combine Reception Counters and Vanitha Desks. All Police Stations will hereinafter have combined 'Reception Counters' and 'Vanitha Desks'. It will be called "Reception & Vanitha Desk". It will be manned exclusively by WPCs from 0800 hrs to 1800 hrs daily.
- The WPC manning the 'Reception & Vanitha Desk' will maintain two registers; one register will record the visit of all male petitioners / complainants/visitors/withesses and the second register will record the visit of all women petitioners' / complainants/ visitors/ witnesses visiting the Police Station. The WPC in charge of 'the Reception & Vanitha Desk' will also issue acknowledgment /receipt of complaints/petitions to all the complainants/ petitioners visiting the Police Stations.
- The 'Reception & Vanitha Desk' will maintain two registers in the following format. They will be called 'Register of Male Visitors' and 'Register of Women Visitors'

Sl.No.	Date	Name & Address of the complainant / petitioner/ Visitor	complaint /	complainant /	R	marks
1	2	3	4	5		6

- 5. The WPC will guide the complainants/petitioners/ visitors to the SHO for further necessary action. The women complainants/petitioners will however be accompanied by a WPC when they are being directed to meet the SHO for further action on their complaints/petitions.
- 6. It is once again relterated that the registers maintained at 'Reception & Vanitha Desk' are not petition registers. They are actually Visitor's Registers to record the identity of the male and female visitors visiting the police stations for various purposes including registering crime classes and submitting petitions. The 'Reception & Vanitha Desk' will issue receipt of any complaint / petition submitted by the visitors to the SHO of the Police Stations.
- 7. It is also observed that in some of the Police Stations there is no proper counter for Reception Desk. All the SsP/CsP are directed to install proper counters in all the Police Stations in the District with the signboard 'Reception & Vanitha Desk'.
- 8. The above instructions should be explained to all the SHOs/CIs/SDPOs by the IsGP and SsP / CsP.

Director General of Pelice

 $\Gamma_{\rm O}$

"NIRBHAYA"

KERALA STATE POLICY

TO COMBAT SEXUAL VIOLENCE AND SEX TRAFFICKING OF WOMEN AND CHILDREN

[Approved by Government as per G. O. (Ms.) 17/2012/SWD dated 13-3-2012]

I. INTRODUCTION

- 1. Kerala which has the distinction of having achieved the highest levels of female literacy, education and health and the lowest maternal and child mortality rates in India, as well as an enviable male—female ratio is also the state which is facing severe challenges on the social arena. Despite their high level of education including university education, the visibility of women in the political, cultural, literary and social fields is negligible. This is also a state which has a high level of reported cases of suicides and mental depression and very low female work participation rates. Distorted notions of male-female relationships find expression in violence against women in the form of molestation, rape and other forms of abuse raising disturbing questions about the safety of women and children that society as a whole, both men and women, need to address.
- 2. In the recent years, sex trafficking in Kerala has assumed different forms at various levels—local, inter-district, inter-state and even cross-border as well as in homes, at a scale that raises significant social concerns. Unlike many other states where economic vulnerability is one of the main causes of trafficking, in Kerala reported cases indicate consumerism as one of the main causes. Often the victims of these dehumanizing practices are minor children.
- 3. There is large scale migration of men and women from Kerala for economic options within and outside the country. Although men and women migrating as unskilled workforce are vulnerable to be exploited in a foreign land, the consequence for a woman has offences. Simultaneously Kerala is a destination state for poor impoverished families from Orissa, West Bengal, Bihar etc. to find in labor servitude and may become vulnerable to sexual exploitation.

3/1882/12/DTP.

PPENDIX-3

Proceedings of the State Police Chief, Kerala, Thiruvananthapuram

Present: Loknath Behera IPS

Sub: Annual Plan Scheme 2017-18 - Modernization Police Department -Flagship Programme on Women Safety and Security. Transferring of fund to District Level and State Level for implementation various activities - Orders issued

Ref:

(1) GO (Rt) No. 744/2017/Home Dated 07.07.2017

(2)Letter No.C1-6619/2017 Dated.21.08.2017 of

ADGP(SZ), Thiruvananthapuram.

Order No: H3/114164/2017/PHQ Dated: A

Government have accorded administrative sanction for the modernization of Police Department under the Annual Plan 2017-18 vide GO read as 1st cited. Rs.227 lakhs is provided for the Flagship Programme on Women Safety and Security.

As per reference 2nd cited, the Additional Director General of Police, (SZ) has submitted the detailed proposal for distribution and utilization of the fund allotted for Flagship Programme on Women Safety and Security as furnished below.

Distribution of fund for women safety and security for the year 2017-18

1. Running of Family & Women counselling Centre, including remuneration to counsellors -50 LAKH

Unit	Running of Family Counselling Centres (FCC) including Remuneration to Counsellors			
	No. of Counsellors working in FCC	Amount Allotted		
TVM City	2	0.10		
TVM RL	0	240000		
KLM City	6	<del> </del>		
KLM RL	0	720000		
PTA	2	0		
ALPY		240000		
KTYM	2	240000		
IDKI	2	240000		
KOCHI City	11	120000		
EKM RL	1	120000		
	6	720000		
TSR City	4			
TSR RL	2	<u>480000</u> 240000		

Total	42	5000000
CELL		
SP, WOMEN	1	80000
KSGD	1	120000
KNR	2	240000
	1	120000
WYND	3	360000
KKD RL	3	240000
KKD City	2	
MLPM	2	240000
PLKD	2	240000

2. WOMEN VICTIM SUPPORT SCHEME -RS.20lakhs

		Women	Victim Suppo	rt Scheme	
Unit	No. of L & PS	Amount allotted to 469 L & O PS @ 4000	Amount Allotted @ Rs.4750/- each to 19 Women Cell	Amount allotted @ Rs.3750/- each to 9 Women PS	Total
TVM City	21	84000	4750	3750	92500
TVM RL	37	148000	4750		152750
KLM City	15	60000	4750	3750	68500
KLM RL	18	72000	4750		76750
PTA	21	84000	4750		88750
ALPY	31	124000	4750	3750	132500
KTYM	31	124000	4750	3750	132500
IDKI	30	120000	4750		124750
KOCHI City	23	92000	4750	3750	100500
EKM RL	34	136000	4750		140750
TSR City	12	48000	4750	3750	56500
TSR RL	26	104000	4750	3750	112500
PLKD	33	132000	4750		136750
MLPM	34	136000	4750		140750
KKD City	15	60000	4750	3750	68500
KKD RL	21	84000	4750		88750
WYND	15	60000	4750		64750
KNR	36	144000	4750	3750	152500
KSGD	16	64000	4750		68750
Total	469	1876000	90250	33750	2000000

3. TRAINING ON GENDER AWARENESS TO POLICE OFFICERS-RS.38 lakhs

Unit	Training on Gender
	Awareness for Police
	Officers
TVM C	200000
TVM RL	200000
KLM C	200000
KLM R	200000
PTA	200000
ALPY	200000
KTYM	200000
IDKI	200000
косні с	200000
EKM RL	200000
TSR C	200000
TSR RL	200000
PLKD	200000
MLPM	200000
KKD C	200000
KKDL RL	200000
WYND	200000
KNR	200000
KSGD	200000
TOTAL	3800000

4.Self Defence Programmes & Training "Assets Creation in all Districts-Rs.100 lakhs.

Sl.No.	Component	Amount in Lakhs	Allotment Details
1	Women Self Defence Training Programme	57	3 Lakh each to 19 DPCs
2	Remuneration to Special Trainer form Self Defence Training Programme	20.52	(Rs.9000/- x12)x19 DPCs
3	Maintenance of infrastructure of State Level Training Centre	2.48	DPC TVPM City & DD PHQ
4	Printing hand Outs/Booklets	10	Deputy Director, PIC PHQ will spend the money for the purpose
5	Publicity through FM Channels 10 lakhs	10	spend the money for the purpose

ΓΟΤΑL	5700000	2052000	248000	
		108000	_	408000
KSGD	300000	108000		408000
KNR	300000	108000		408000
WYND	300000	108000		408000
KKD RL	300000	108000		408000
KKD CITY	300000	108000		408000
MLPM	300000	108000		408000
PLKD	300000	108000		408000
TSR RL	300000	108000		408000
TSR CITY	300000	108000		408000
EKM RL	300000	108000		408000
KOCHI CITY	300000	108000		408000
IDKI	300000	108000		408000
КТҮМ	300000	108000		408000
ALPY	300000	108000		408000
PTA	300000	108000		408000
KLM RL	300000	108000		408000
KLM CITY	300000	108000		408000
TVPM CITY TVPM RL	300000	108000	248000	656000
	Allotment for each Component Women Self Defence Training Programme		Maintenance of Infrastructure for State Level Training Centre	Total

-5-

5. Safety of Women and Children in Vehicles - Training for Drivers (Autorikshaw, Bus, Taxi)-Rs.19 lakhs.

District Police Chiefs are required to spend the amount allotted as follows for the implementation of the Training for Drivers (Autorkshwa, Bus, Taxi) as part of safety of Women and children in vehicles.

Unit	Safety of Women & Children
TVM C	
TVM RL	100000
KLM C	100000
EKM RL	100000
PTA	100000
ALPY	100000
KTYM	100000
	100000
IDKI	100000
КОСНІ С	100000
EKM RL	100000
TSR C	100000
TSR RL	
PLKD	100000
MLPM	100000
KKD C	100000
KKD RL	100000
WYND	100000
KNR	100000
	100000
KSGD	100000
TOTAL	1900000

Details of Total fund allocation to District Level.

		District Level				
Unit	Remuneration to counselors	Women victim support scheme	Training for Gender Awareness to Police OFFICERS	Self defence programme & training	Safety of women and children in Vehicle(Auto,Bus,	Total
ΓVM	240000	92500	200000			<u> </u>
City		72300	400000	656000	100000	1288500

TVM RL	0	152750	200000	100-	<del></del>	
KLM	720000		200000	408000		
City	/20000	68500	200000	408000	100000	1496500
KLM RL	<del> </del>	+	<del> </del>			_
	0	76750	200000	<u> </u>	100000	784750
PTA	240000	88750	200000	408000	100000	
ALPY	240000	132500	200000	408000	100000	
KTYM	240000	132500	200000	408000	100000	
IDKI	120000	124750	200000	408000	<del></del>	+
KOCHI	120000	100500	200000	408000	100000	+
City		200000	200000	408000	100000	928500
EKM RL	720000	140750	200000	+		<del> </del>
TSR City	480000	56500	<del></del>	408000	100000	1568750
TSR RL	240000		200000	408000	100000	1244500
PLKD		112500	200000	408000	100000	1060500
<del></del>	240000	136750	200000	408000	100000	1084750
MLPM	240000	140750	200000	408000	100000	1088750
KKD	240000	68500	200000	408000	100000	1016500
City					100000	1010300
KKD RL	360000	88750	200000	408000	100000	145455
WYND	120000	64750	200000		100000	1156750
KNR	240000	152500		408000	100000	892750
KSGD			200000	408000	100000	1100500
	12000	68750	200000	408000	100000	896750
Total	4920000	2000000	3800000	8000000	1900000	20620000

Details of Total fund allocation to State Level.

1. Supdt of police, Women cell = Rs.80,000/-(Remuneration for counsellors)

2. Deputy Director, PIC,PHQ =Rs.20 lakhs (for Printing hand Outs/Booklets and for Publicity

through FM channels)

1. Total Amount for State = Rs.2080000 /-2. Total Amount for District = Rs. 20620000/-

TOTAL : Rs. 22700000/-

In the above circumstance, sanction is hereby accorded to transfer a total amount of Rs. 22700000/- (Rupees two hundred and twenty seven lakhs) of which Rs. 20620000/- to DPCs and Rs.2080000/- to State level as detailed above for project under Flagship Programme on Women Safety and Security Annual Plan Scheme 2017-18

All codal formalities should be observed while spending the funds. Utilization certificates should be submitted by the concerned in due course.

The ADGP (South ZONE) Chairperson of Program committee of Women Safety and Security should monitor the proper expending of the fund and shall issue appropriate directions to DPCs who are required to comply with the directions in this regard.

The expenditure will be met from the Head Account "2055-00- 001-90- Scheme on Gender Awareness and Gender Friendly Infrastructure facilities in Police Dept (Plan-Voted)" for the year 2017-18.

The guidelines for the implementation of the scheme $\frac{25}{are}$ attached as Annexure - A.

State Police Chief, Kerala

To

: All District Police Chiefs for urgent necessary action. It is requested to spend the whole funds by the end of January 2018

: ADGP (South Zone) for information and urgent action as detailed above.

: **B1 Seat** for transferring a total amount of **Rs. 22700000/**- (Rupees **two hundred and twenty seven lakhs only**) to DPCs concerned, **Supdt of police**, **Women cell** and **Deputy Director**, **PIC**, **PHQ** as detailed above. It is also requested to inform the details fund distribution to H3 Seat.

6299155/2022/HOME (G)

HOME-G3/213/2022-HOME

NR 284 GR 1000 CGP

No. Q1-53467/2020/PHQ
Police Headquarters,
Thiruvananthapuram
Mail: phq.pol@kerala.gov.in
Phone: 04712721547
Dated: 07 -05-2020

Circular No. 17 /2020/PHQ

Sub: Covid-19 Pandemic - Domestic abuse and other forms of atrocities against Women & Children since the emergence of the Covid pandemic - Formation of Domestic Conflict Resolution Centres to ensure peace and order - Orders issued - Reg.

Domestic Conflict Resolution Centres (DCRC) - An initiative of Kerala Police Women Cell

Introduction

Several studies across the globe find that domestic violence has surged since the emergence of the Covid pandemic, especially when large families are clustered together in small spaces with dwindling resources, and sometimes deteriorating health issues. Domestic violence in India has also surged during the COVID-19 crisis. The Hindu dated April 2, 2020 reported: The total complaints from women rose from 116 in the first week of March (March 2-8), to 257 in the final week of March (March 23-April 1). Complaints of rape or attempted rape have risen sharply from two to 13, while cases of domestic violence have increased from 30 to 69 over the same comparative period. Simultaneously, there has been an almost threefold increase in police apathy towards women's complaints with the National Commission for Women receiving 16 complaints on the issue as compared to six earlier, as the police are busy enforcing the lockdown to curb the spread of Covid19."

- 02. After the nationwide lockdown in India, the number of domestic violence complaints received by the National Commission for Women (NCW) has doubled. The NCW announced a WhatsApp number to receive complaints, to be more accessible to women who find themselves in abusive homes. In addition, such violence is not only limited to physical violence but can also include factors such as emotional and economic violence, exacerbating the overall impact of the violence.
- 03. However, despite the high levels of access to telecommunication services in Kerala,

it is reported that women in this unusual time, women are often not being able to maintain telephone service for lack of income. Furthermore, while women may have basic phones, their familiarity with, and access to, smart phones is also relatively limited. This makes their accessibility to seek help relatively limited. Also, given the small spaces within which they are confined, and the lack of privacy, it is often difficult to call or communicate with the Police Help Desk. There are instances where Centers report that women call from ration stores. It is, therefore, important to address this silent paridemic in a more effective and efficient manner so that the services required by women, children and persons with disabilities are not deprioritized, particularly in an atmosphere where there is also significant and realistic fear of spread of the virus.

Kerala Police recognizes that this is an unprecedented situation and targeted steps 04. are required to ensure peace and justice among the population, particularly vulnerable groups. It has, therefore, decided to set up Domestic Conflict Resolution Centres (DCRC) to ensure peace in the times of Covid-19. To reduce wither yours women

Objectives of DCRC

- Specifically, it will aim to mitigate violence against women, children, and persons with disability within households during the Covid and post-Covid period. Specific program objectives include:
  - Reduced violence particularly antong women and children among households in the nineteen palice districts of kerala through enhanced use of conciliation and negotiation and
  - o Finding effective solutions (with support from other relevant agencies) for issues faced by vulnerable weiner and thruten in these unique times.

DCRC Program

These objectives will be wallzed through a comprehensive program of activities, 05. which will together constitute the Program Terble 1 15ts the various components, the key objectives, the status of each component and the key partners. After this introductory chapter, each of the subsequent chapters describe each component in detail, finally followed by a section of Monitoring and Evaluation of results.

Program Component	Key Sub-Objectives	Key Partners
Stronger and rejuvenated help desk	Strengthened awareness and services of the Help Desk through strengthened publicity and dissemination of its phone number. What's APP Number, and email address	Police, Department of Women and Children Development, Social Justice Department and Janamythri beat officers, Nirbhaya volunteers and Student police cadets
•		949778316

9497783169° 9497905824 90-4668 Page 2018

, ^		•
	Visits by the Pink Police patrol	Education Department & Police
Deterrence of Violence in	staff to all if not randomly	in collaboration with multiple
Homes where such	selected homes where	government and non-
violence was reported by a	domestic violence has	governmental stakeholders and
family member previously	previously been reported at the	civil sociéty ,
	Police station during the pre-	
	covid period.	
4.	Improved peace through	· ·
	provision of counselling in the	
	form of mediation and dialogue,	Counsellers of women cells,
Provision of effective	ensuring the presence of adult	
Counselling Se vices	family members;	Departments and reliable
		NGOs
]	·	
	<del></del>	Police, Department of Women
Special attention paid to		and Children Development
law income communities	Reduced violence in	Social Justice Department and
such as places where	vulnerables is a strentified	Janamythri beat officers,
women migrant labourers	throad and the state of the sta	Nirbhaya volunteers and
reside:		landari Taran ay A. Wasa
		Student police cadels

Receipt of Complaints

- 06. The DCRG will rec including an SMS, RCs must ensure that those who a What's APP, a regular pu lee from violence are exempt from are forced to break lockdow punishment
- These complaints will be considered and addressed in the same manner as if they were received in person. In the case of women who are constrained in a private house, and are unable to send a message, to who cannot type messages, or who have taken a family member's phone to send a quick message can send a quick message - 99 99 - to the DCRC, to indicate urgent intervention.

Redressal of Complaints

Each complaint received in whatever manner must be registered in a register of 08. complaints as indicated below:

Numl	per of Complai	nts Receive	d and Addressed		· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·
1	Name and & Gender of Complainant (Aadhaar#)	Address- Telephone	Nature of Complaint	Date and action Taken	Action Taken with date and time
	<u> </u>	<u> </u>			

- 09. The concerned officials must respond within 2 hours of receipt of complaint.
  - The first step will be to visit the location where the violence has taken place. It may not be helpful to return the call since it may have been made on someone else's phone.
  - Either staff from the Women's Cell, Pink Police Officers must be alerted as soon as the SMS/message alert is received. Two police personnel must reach the site where violence is reported within 2 hours.
  - Upon reaching the household or location, it is important to confirm that the message was legitimate.
- The DCRC personnel with rocks on conclusion as the preferred method of conflict resolution. Where there are acts tracin any nousehold that constitute grave crimes under any Act in the country, they must be notified to the concerned jurisdictional police stations.

Information, Education, and Communication (ISC) Campaign

- Each Cell will also prepare a rapid action plan on how to increase awareness on the Help Desk and its potential to help households. It spould also include a plan on how it will select households to visit, and the marmer hature of the visits.
- 12. In addition, when necessary the ERC willofganize counselling sessions through the phone. It will either use the counsellers attached to the Women's Cell or seek such support from the Department of Women and Children, respectable NGOs and DELSA. It will record the counselling session, the names of the recipients, the reason for the counselling and date/duration of the session in the following format.

1	) ' i	Addresses & Tel. No	Particular Household	Number and name of Participants	Photograph of Visit recorded

5

Date	Awareness/ Counselling Session (time & Duration)	M VNA OT ACTIVITY	Reason why selected	Number of People Reached -	Photograph Récorded

Responsibilities

- 13. The District Police Chief will be responsible for the proper implementation of the program. It will be monitored and supervised by ADGP L&O, with the support of DPCs/Range DIGs and Zonal IGPs. IGP Administration, under the guidance of ADGP, Headquarters will look into the policy aspects of the scheme at the PHQ level.
- 14. Monitoring: The SP, State Women Cell, will collect daily reports from individual cells and submit monthly reports to State Police Chief. The reports will be simple indicating the following:
  - Number of complaints received per day with name and address, telephone
  - Number of constant suppose dutil of total received
  - If any were the media so the sous training so
  - Actions (Create and Proced (With Partire of measure, date, and time)
  - · Resulted Ministration Parsition

Attitude of Personnel

- 15. Officers in Don't must be leve that winder a acuse, exploitation against women and or children to accept the builder and critical acceptances.
- 16. Officers in DCRC must uncerstand the police stand the victim, be it a woman or a child, registering a compliant with the Police stand of the last resort. While dealing with family conflicts, emphasis is on "why" rather than "what".
- 17. Police officers must be provided with sufficient online training on women's rights, child protection and related issues and shares the knowledge/ information gained with other officers in the Police Station.
- 18. Resource material related to various special acts for protection of women and children from violence and exploitation must be available in the police station and is being used.

Sequence of Implementation

- A. Introducing DCRCs and their functioning to all Senior Police Officers including District Police Chiefs by State Police Chief through video conferencing
- B. Introducing DCRCs and their functioning to all the police personnel of the districts by

6-19.

the concerned District Police Chiefs.

- C. Completion of the structural needs specified for the initiation of the project- help desk, smart phone and number, registers, allocation of needed personnel
- D. Preparation of IEC action plan.

E. Panel of resource persons for counseling

- F. Action plan in place and definite implementation of the program in accordance with the action plan
- G. Monitoring plan implemented

Duration

The first phase of the initiative will be for Six months from 7 th May, 2020.

Loknath Behera IPS State Police Chief

To : 1) ADGP L&O.

2) All District Police Chiefs & SHOs of Police Stations

3) SP, State Women Cell / CIs of Women Cell of all Districts.

A) Dy. Dir, State Police Media Centre, to give continues wide publicity including through social media.

Copy To:1) All Officers in List B.

2) All Officers in PHQ.

3) Circular Register / Kerala Police website.

TH 1930/18/5/20

ToR....21:24:27 18/05/2020 PC H 1749

Page 6 of 6

HO WILL

No. Q1/192051/2019/PHQ

Police Headquarters Thiruvananthapuram Date: 23.01.2020

Circular No. 06/2020

Sub: Year of Woman Safety, 2020- reg.

We, in the Kerala Police have decided to organize our activities during the year, 2020, primarily to ensure the safety of women including girls; the year 2020 thus is declared as year of women safety, 2020. All DPCs, who have proposed various items of work in their communication to SPC, which they intend to do in their respective districts during, 2020 are hereby approved and they should go ahead.

02. The DPCs shall start the programmes and schemes with utmost sincerity and give adequate publicity, wherever such publicity is required. Let us have a vibrant eventful "year of woman safety", through various programmes.

03. Range DIGs/ Zonal IGPs/ ADGP L&O and other special units are requested to help and co-operate with each other in making the events grand success. In addition to the activities/ programmes suggested by the DPCs, some common items of works which are to be attended are also given below;

Sensitization for young boys

Special programmes may be organised in High Schools /Plus two to sensitise teenagers on gender equity and rights of every sex to live a dignified life. One programme per month can be organised with the help of Women's Development Corporation at Police Training College which can even be web streamed live so that school children can watch it.

Similar programmes may be organised in the Districts by involving various stakeholders. Janamaithri Beat officers & other local officers can talk on the subject in the schools and during house visits.

Self Defence Training

Janamaithri Suraksha Project has taken up Self Defence Training in a big way. Certified Trainers are available in each District. These trainers may be given sufficient logistics and encouragement, so that they can do Self Defence Training in maximum number of Schools, Colleges and Panchayaths. Targets may be fixed in such a way that every big District covers 5 lakhs women and small Districts, 2 lakh women by the end of 2020. The Training Team training maximum women may be appropriately rewarded. Rewards will be given for Districts too. A special Badge of Honour will be given to the best performer one per district.

> Women Patrol Teams

Visibility of Women Police in public spaces will have a telling effect on women safety. A team consisting of two Women Police officials (at night one male Police person also may be added to the team) may visit busy places like bus stops, bus stands, markets, schools, college premises etc on foot or on bike. They shall visit places for two hours (school time) in the morning, two hours (school time in the afternoon) two hours in the evening and two hours at night (from 11.00 PM to 1.00 AM or 1.00 AM to 3.00 AM or 3.00 AM to 5.00 AM as decided by the concerned SHO). They shall enquire among teenage girls in schools /colleges etc regarding stalking, and other types of sexual harassment, threatening etc so that girls and women feel safe to travel any time. The preventive steps they take and the proactive activities like awareness programmes etc conducted can be recorded in the Crime Drive software (in the Janamaithri Suraksha Project Module). The crimes reported to them can be reported by them at the Police Stations. The available strength of woman officials shall be used. If shortage exists, we will replenish.

Women Police personnel from Women Battalion & Local Police (a group of 30 each for each District so that there could be 10 teams to cover all towns) may be selected and given training by the Police Training Directorate.

> Women Police Officer Visiting Panchayaths

The scheme is in place for the last 3 years. They shall be given "targets" like conducting legal awareness classes with the help of Taluk

Legal Services Authority. The number of petitioners/women they meet on every Tuesday during their visits and their nature of work they have done also shall find a place in the Crime Drive App for Janamaithri Suraksha Project, so that the work done can be monitored and assessed periodically. DPCs may give targets.

Each DPCs shall make efforts to ensure that the women Police > Women Investigation Wing Stations in their respective jurisdictions which are manned by woman officials, conduct investigation. A police station without conducting investigation cannot be called a police station. The motivation to conduct such investigation, the skill development, proper supervision of investigation must be ensured by the DPCs. The DIG Ranges may form one Range level woman investigation team with a competent woman inspector, drawn from the woman cell of any of the districts under their respective jurisdictions to head the team. They can be entrusted with some serious cases registered against women and children. According to the work load, the size of a Range team should be fixed. IG shall be the motivator & supervisor of this team. Continuous training for them will be required and it should be ensured by the DIG concerned. The training shall be arranged at KEPA or PTC in consultation with AD (Trg.).

- > In urban areas police will make security arrangements so that women of all ages can freely and safely enjoy the night walks is being done in some places of Kollam District, as part of 'Strakshith' Project. The project can be replicated in other districts and. The Decs may select some important places in their respective jurisdictions and encourage night walks, night outs etc. involving women all ages. The DPCs are encouraged to come out with innovative idea in this reard. We are also having some innovative ideas which will be made to mality during this year:
  - 1. Smart Police Stations-primarily to thek after safety and security of women
  - 2. Legalising the victim impact statement like in Australia
  - 3. Constructing "freedom centres", where rape vatims feel comfortable to give proper statements to the police. (This is available in some countries known as pape uites).
  - 4. Honouring some women for their outstanding work during this

1

- Some general activities to be undertaken are also given below; Act/Crime Against Women like Domestic violence, Dowry Act etc, Atrocities against women, One stop crisis centre and other POCSO cases/Juvenile Justice facilities available for women in Distress, encouraging reporting of stalking and threatening Cyber crimes like cyber stalking, bullying
- Senior citizens' rights-awareness programmes
- Visiting women/girls with physical or mental disabilities by 3. women patrol teams, Janamaithri Beat Officers
- Drug abuse-awareness among girl children
- Tribal girls-drop out- helping them to rejoin schools-Tribal women-with the help of Health Department, Kudumbasree, Social Justice Department etc reaching out to them to make their lives better. Visit to Anganvadies and Schools in the Tribal areas with the help of Tribal Department, Chalking out special aids.
- Conducting Women Safety Seminars, Night walks, Night shopping festivals, night special markets by fisher women, women vegetable vendors, women food sellers etc. with proper visible/ invisible security.
- Distribution of a specially designed Kerala Police Awareness 7. Pamphlet regarding all services available to women with phone numbers. This pamphlet can be prepared with the help of Women Development Corporation. mega campaign
- 8. against Dowry in Kudumbasree, Local Self Government, Department of Social Justice etc. Street dramas to be staged in every village and town.
- With the help of Employment Exchange, Private partners etc a mega campaign/coaching/skill development for women to get employment, entrepreneurship etc Women Cell SP and Vanitha Cell can take a lead in the programme.
- 10. Proper use of Cyber Space-teach women and girls. films/street dramas
- 11. Zero pendency of Crime Against Women and Children. Begin in January and end by November 2020. DPCs and PHQ may monitor monthly.

- 12. Sensitise all Police Officers on Gender issues by arranging regular classes. Involve reputed civil society members.
- 13. Strengthen Women Helpline. Complaint boxes to be installed and monitored properly by patrol teams/pink patrol/Janamaithri Beat Officers. Visit to all children's Homes/women Homes/old age Homes/institutions engaging 50% or more women and sort out their problem. Give awareness on Sexual Harassment of Women at Work Places (Prevention) Act.
- 14. Apart from local officers, officials of special units shall be involved and take part in programmes.
- ➤ A State Level Committee is hereby constituted with the following officers;
  - 1. Dr. B. Sandhya IPS, ADGP (Trg.)
  - 2. Dr. Divya V Gopinath IPS, SP (ICT)
  - 3. Smt. Poonguzhali R IPS, DCP (L&O), Kochi City
  - 4. Smt. Shilpa D IPS, CMT Woman Bn.
  - 5. Smt. Aiswarya Dongre IPS, ASP Shangumughom
- 04. The Committee is free to monitor/ supervise and guide the programmes. Monthly reports prepared by this Committee to this effect should reach the undersigned on 5th of every month along with photographs from all Districts. All these will come into effect immediately.

Loknath Behera IPS
DGP & state Police Chief

Distribution:

All DPCs/Range DIGs/Zonal IGPs/ADGP L&O ADGP (Trg.)/ DIG (Trg.)/ SP (ICT)/ DCP (L&O), Kochi City/ CMT Woman Bn./ASP Shangumughom/Other Special Unit Heads/

Copy to: Chairman, Woman Development commission, Kerala Youth Mission, Planning Board with C/L All Officers in PHQ/ DD SPMC/ CA to SPC

APPENDIX-6

<u>'17//</u>

COB MESSAGE

TO

ALL DPCs

: ADGP L&O / IGP ZONES / DIG RANGES

FROM : STATE POLICE CHIEF, KERALA.

Thrissur Range, Thrissus 1 6 JUL AA

NO.Q1-103837/2021/PHQ

DATED: 16.07.2021

TO EFFECTIVELY HANDLE THE INCREASING NUMBER OF INSTANCES OF CRIME AGAINST WOMEN, PARTICULARLY DOWRY HARASSMENT, ONLINE ABUSE, STALKING, MOLESTATION, RAPE ETC., KERALA POLICE IS LAUNCHING A COMPREHENSIVE PROJECT NAMED "PINK PROTECTION PROJECT" (PROTECTION OF WOMEN IN PUBLIC, PRIVATE & DIGITAL SPACE) TO DEAL WITH THE EMERGING PROBLEMS AND TO REVITALISE THE EXISTING WOMEN FRIENDLY PROGRAMMES(.)

A DETAILED PROPOSAL REGARDING THE "PINK PROTECTION PROJECT" IS ENCLOSED HEREWITH FOR READY REFERENCE(.)

DPC'S ARE DIRECTED TO TAKE PERSONAL ATTENTION TO IMPLEMENT EACH OF THE PROGRAMMES MENTIONED UNDER THIS PROJECT EFFECTIVELY WITHIN THEIR JURISDICTION TO FURTHER ACTIVATE THE CAMPAIGNS "TO "PROTECT WOMEN" (.) THE PROJECTS WHICH ARE ALREADY EXISTING SHOULD BE REVITALISED FURTHER AND IMPLEMENTED IN LETTER AND SPIRIT(.) ADGP (L&O) WILL CO-ORDINATE & SUPERVISE THE IMPLEMENTATION OF THE PROJECT(.)

ENSURE STRICT COMPLIANCE(.)

STATE POLICE CHIEF

COPY TO: CA to SPC, ALL STAFF OFFICERS IN PHQ.

-ggc -14-

No. C4-126468/2021/PHQ

Police Headquarters, Thiruvananthapuram phq.pol@kerala.gov.in 04712721547 Dated: 27.08.2021

Executive Directive No 23 /2021

Sub: - Instructions regarding Pink Project-Reg.

In the backdrop of recent incidents of dowry related violence in the state, it has been decided to provide the service of pink patrol teams all over the state, as a part of the State efforts to face the challenges related to crimes against women. The women riders and cyclists forming a part of Janamaithri Beats were integrated with the Pink patrols to form the Pink Protection Project, which was formally launched by the Honourable CM on 19/7/2021. The first batch of officers been trained PTC. for the beats have already project is proposed to be operated in all the cities first, and the required vehicles and logistics in this regard are being distributed.

The following guidelines are issued for the smooth functioning of the Pink Project:

1. The trained personnel, should be attached to the Janamaithri Project and all the teams will be issued with the motorbikes and bicycles, as required.

2. The DPCs and the Janamaithri nodal officers concerned should be aware about the project in detail, and they should be briefed regarding the necessity and the modes of implementation of the project.

- 3. The beat officers should work six days in a week from 10 am to 5pm along with the respective Pink Patrol vehicles as the pilot. The Janamaithri Nodal officers in the districts should identify probable areas of crimes against women based on the crime mapping and identify households to be visited by the beat officers, keeping activity. beat for their vehicle the hub the pink patrol 4. The data from the visits, so undertaken would be logged digitally with the JMSP, and updated with the Pink Patrol officers. 3 situations are envisaged in such visits.
- (a) issues of domestic violence where an FIR is warranted. (b) issues of domestic violence, requiring counselling to come forward but could be solved through a protection order under the domestic violence act.(c) the family needs counseling only, and may be an intervention from the Women and Child department. 5. An integrated approach involving all stakeholders needs to be planned as a solution at the district level, as a mere legal intervention by the Police might not yield the desired results. However, the fact remains that Police bears the brunt of all stigma associated with any incident which might require the intervention of multiple departments, and hence, it is incumbent on the Police to take up the initiative for such a multi-pronged approach, involving all stakeholders. 6. The District police, hence, needs to take the plunge, by proactively finding out such issues, liaising with accredited counsellors, one stop crisis centres, WCD, Education, Health and Tribal departments in order to ensure penal as well as rehabilitative measures through active collaboration. All police personnel, need to be aware of rehabilitative measures available, and whom to contact in varied situations.

1

7. Women protection officers, under the domestic violence Act, counsellors under the WCD, Dowry prohibition officers, Health workers, Shelter homes, NGOs, need to be hand in hand with the enforcement agencies for the project to achieve its desired goals.

8. The need of the hour is to attach trained personnel to JMSP, make the police officials aware about the necessity and importance of the project, make it imperative for them to realise that this is not a welfare initiative, but on the contrary, a very well oiled mechanism ensuring crime prevention, thereby Police. the burden on investigative the reducing 9. Mediation centres, JMSP Kendrams, one stop crisis centres and all such possible institutions outside the Police station, need to be used effectively for initiatives of family counselling and implementation of the Domestic Violence Act warranted. FIR. is of an registration when except provisions, 10. All DPCs should understand the spirit of the project and internalize its objectives and play a lead role in implementation of the above guidelines.

> State Police Chief DGP & Kerala

To: All DPCs

Copy To: ADsGP, Zonal IGPs & Range DIGs ED Register/Kerala Police Website

-16-10 K

#CRASH PERSONAL ATTENTION

CoB

TO

: IGP SHRI P. VUAYAN IPS /ALL DPCs /SP WOMEN CELL .

ALL SDPOs ALL SHOS

INFO

: ADGP (L & O) / IG ZONES : DIG RANGES : PCCR PHQ

FROM

: STATE POLICE CHIEF

50/SPMC/2021/PHQ

DATED: 22.6.2021

- 1. "APARAJITHA ONLINE", A PROGRAMME TO RECEIVE COMPLAINTS ON CYBER THREATS AND HARASSMENTS BEING FACED BY WOMEN. WILL HENCEFORTH RECEIVE COMPLAINTS RELATING TO DOMESTIC VIOLENCE, INCLUDING THOSE RELATED TO DOWRY(.) ANY WOMAN CAN SEND COMPLAINTS TO THE MAIL ID aparajitha.pol@kerala.gov.in(.) THEY CAN CALL AND MAKE COMPLAINTS TO THE MOBILE NUMBER 94979 96992 FROM TOMORROW ONWARDS(.) SP WOMEN CELL TO LOOK INTO THIS(.)
- 2. AS PER STANDING INSTRUCTIONS, DISTRICT CONFLICT RESOLUTION CENTRES IN EACH DISTRICT SHOULD HOLD ONE SITTING WITH THE AFFECTED WOMEN EVERY MONTH(.) DUE TO COVID, SUCH MEETINGS ARE NOT HELD REGULARLY(.) WE HAD ISSUED INSTRUCTIONS THAT AT LEAST ONCE IN A MONTH A PHYSICAL MEETING TO BE HELD(.) CONSIDERING THE INCREASING NUMBER OF CASES RELATED TO DOMESTIC VIOLENCE. NOW ALSO RELATED TO DOWRY HARASSMENT, IT IS DIRECTED THAT EVEY DPC SHOULD HOLD VIRTUAL MEETING WITH THE AFFECTED WOMEN ON EVERY WEDNESDAYS BETWEEN 1230 PM AND 1.30 PM(.) VIRTUAL VIDEO PLATFORMS LIKE SKYPE, WHATSAPP ETC CAN BE USED(1) SHRI P VIJAYAN IPS, INSPECTOR GENERAL OF POLICE COASTAL SECURITY

- 33 -

WILL MONHOR THE PROJECT ACTIVELY AND DEFECIENCIES, IF ANY, WILL BE BROUGHT TO THE NOTICE OF THE STATE POLICE CHIEF AND ADOP (L & O)(.)

- SMT R NISHANTHINI IPS, DISTRICT POLICE CHIEF, PATHANAM THITTA IS DESIGNATED AS THE STATE NODAL OFFICER FOR HANDLING THE CASES ON DOWRY RELATED CONFLICTS AND VIOLENCE(.) SHE CAN BE CONTACTED IN THE MOBILE NUMBER 9497 99 99 55 FROM TOMORROW ONWARDS(.) SHE WILL BE ASSISTED BY A WOMAN SUB INSPECTOR WHO WILL RECEIVE PHONE CALLS AND WILL ACT IMMEDIATELY ON THE DIRECTIONS OF SMT R. NISHANTHINI IPS(.) ALL DPCs / SHOs IN THE STATE WILL GIVE ALL SUPPORT TO HER(.) CASES (IF ANY) TO BE REGISTERED IN THE CONCERNED POLICE STATION(.)
- 4. IN ADDITION TO THE ABOVE, THE POLICE CHIEF CONTROL ROOM (PCCR) FUNCTIONING FROM THE POLICE HEAD QUARTERS ON 24 x 7 BASIS, WILL ALSO RECEIVE SUCH COMPLAINTS RELATING TO DOWRY HARASSMENT ON MOBILE NUMBERS 94979 00999 AND 94979 00286. E-MAIL ID: pccr.pol@kerala.gov.in(.)
- ALL STATION HOUSE OFFICERS WILL GIVE TOP PRIORITY IN TAKING IMMEDIATE ACTION IN THE PETITIONS AND COMPLAINTS RELATED TO ANY SORT OF VIOLENCE BEING FACED BY WOMEN OF ALL AGES(.)

LOKNATH BEHERA IPS
DGP & STATE POLICE CHIEF

Copy to: All Officers in PHO

Deputy Director, State Police Media Centre, PHQ for

wide publicity by all means.

CA to SPC

THI 1910/22-6-41

-34-17-

APPENDIX-9

No 36151 DT/20207 24013

No.T3/33822/2020/PHO
Police Headquarters Korala
OFFICE THIS REPREST POWCE

Addl SF

Executive Directive No. 17/2020

Sub: DCsP/ICsP Conference 2019- Action Point MGR3

Hardssmer to I women on virtual/social media platforms;

Mobile phones - Role of Women Cell/PSs - Quick response

mechanish s to be created- "Aparajitha is online" - Reg.

on the continue cased harassment of women including girls have continued our notice. Most of such online harassments are not reported to the Police because of the societal pressure for not reporting, or decouse the oftender may be a close friend or a relative; for various blackmaning tactics adopted by the orthoder and most importantly the women feel insecure in going to Police to handle such problems. In the pass, the uphative have taken some steps in this regard, due to do a month of the desired a sults. Needless to mention, in such measures a sensitive and technically robust, quick response mechanism is to be put to place by the Police. Tence the following directions are issued.

based interface for prievance redressal at the State Level and at the power station level specifically to deal with complaints of online hards a continuous. Each Police Station and each Women Cell should train at least 2 WCPCI/SCPOS to become evber savvy to respond to grievances/complaints regarding online, social media based become it against women. To b DPC will select such women officials and not made them for a profess and training which needs to be organized by the 3 Cyberdomes at Thi uvananthapuram, Kochi and Kozhikode, Each Police station, and women coil should have a minimum of a little of the station.

We per WSCPOs. Complaints should be received into an exclusive email to be created and managed by SP Women Ceil and should be forw inded to a Police Station in the specific emails created for this purpose. These emails shall be operated only by the concerned WCPO WSCPOs in the police station also. Their main objective is to enquire and identify and locate the orienders. For this they will/can take the help of police station for dicyber yell. District Cyber cell. HI-Tech cell., Cyber Dome etc. After identifying such offender, the complainant may be informed out with his for complaint legal action to be taken (As many a times close true his and relatives are the culprits and prosecution becomes unsuccessful). Thus recall steps of needed to be taken against the offenders) may be imitated by concerned 51 (C) ander immedian to the concerned (PC) and the offender Cell.

04. Utmost confidentiality of victim's and her family's identity has to be ensured by the WCPOs/WSCPOs and the SHO. Reporting of a complaint should not lead to shaming or the victim or faither halassment has the objection. Tact cyber saryoness and competitive are tree more amportant pre-requisites for this work. We should hope to estimate the confidence in points or near future to our prompt and effective respective in these motters.

TE We may well this untiative "Apare" the is enfine"

(Loknath Behera 195)
State Police Chief

ेत्र to All ADsCP/All IsGP/All DIsG, All DPCs, SP tramen Cell

Copy to CAs to SPC ADGP HQTGP SP & Litely Admin DICTED
AT State Officers, PHQ
DD, PR for information & necessary action
FD Register/ Kerala Police Website

-36- -18-

434

RECEIVED

NR 177 GR 500

2 2 JUN 2021

//CRASH//

OPC PISSIN AS LOB

PERSONAL ATTENTION

JUN 2021

TO

: IGP SHRI P. VIJAYAN IPS /ALL DEC

ALL SDPOs / ALL SHOS

INFO

: ADGP (L & Q) / IG ZONES / DIG RANGES / PCCR I

FROM

: STATE POLICE CHIEF

No: 591SPMC/2021/PHQ

DATED: 22.6.2021

PAPARAJITHA ONLINE", A PROGRAMME TO RECEIVE COMPLAINTS ON CYBER THREATS AND HARASSMENTS BEING FACED BY WOMEN, WILL HENCEFORTH RECEIVE COMPLAINTS RELATING TO DOMESTIC VIOLENCE, INCLUDING THOSE RELATED TO DOWNY() ANY WOMAN CAN SEND COMPLAINTS TO THE MAIL ID aparajitha.pol@kerala.gov.io(.) THEY CAN CALL AND MAKE COMPLAINTS TO THE MOBILE NUMBER 94979 96992 FROM TOMORROW ONWARDS(.) SP WOMEN CELL TO LOOK INTO THIS(.)

AS PER STANDING INSTRUCTIONS, DISTRICT CONFLICT RESOLUTION CENTRES IN EACH DISTRICT SHOULD HOLD ONE SITTING WITH THE AFFECTED WOMEN EVERY MONTH(.) DUE TO COVID, SUCH MEETINGS ARE NOT HELD REGULARLY(.) WE HAD ISSUED INSTRUCTIONS THAT AT LEAST ONCE IN A MONTH A PHYSICAL MEETING TO BE HELD(.) CONSIDERING THE INCREASING NUMBER OF CASES RELATED TO DOMESTIC VIOLENCE, NOW ALSO RELATED TO DOWRY HARASSMENT, IT IS DIRECTED THAT EVEY DPC SHOULD HOLD WIRTUAL MEETING WITH THE AFFECTED WOMEN ON EVERY WIRTUAL SECURITY, WHATSAPP ETC CAN BE USED(.) SHRI P. VIJAYAN IPS, INSPECTOR GENERAL OF POLICE, COASTAL SECURITY.

over actions a constitution of the second actions of the second ac

- 37 -

6299155/2022/HOME (G)

WILL MONITOR THE PROJECT ACTIVELY AND DEFECIENCIES, IF ANY, WILL BE BROUGHT TO THE NOTICE OF THE STATE POLICE CHIEF AND ADGP (L & O)(.)

- 3. SMT R. NISHANTHINI IPS, DISTRICT POLICE CHIEF, PATHANAM THITTA IS DESIGNATED AS THE STATE NODAL OFFICER FOR HANDLING THE CASES ON DOWRY RELATED CONFLICTS AND VIOLENCE(.) SHE CAN BE CONTACTED IN THE MOBILE NUMBER 9497 99 99 55 FROM TOMORROW ONWARDS(.) SHE WILL BE ASSISTED BY A WOMAN SUB INSPECTOR WHO WILL RECEIVE PHONE CALLS AND WILL ACT IMMEDIATELY ON THE DIRECTIONS OF SMT R. NISHANTHINI IPS() ALL DPCs / SHOs IN THE STATE WILL GIVE ALL SUPPORT TO HER(.) CASES (IF ANY) TO BE REGISTERED IN THE CONCERNED POLICE STATION(.)
- 4. IN ADDITION TO THE ABOVE, THE POLICE CHIEF CONTROL ROOM (PCCR) FUNCTIONING FROM THE POLICE HEAD QUARTERS ON 24 x 7 BASIS, WILL ALSO RECEIVE SUCH COMPLAINTS RELATING TO DOWRY HARASSMENT ON MOBILE NUMBERS 94979 00999 AND 94979 00286. E-MAIL ID: pccr.pol@kerala.gov.in(.)
- 5. ALL STATION HOUSE OFFICERS WILL GIVE TOP PRIORITY IN TAKING IMMEDIATE ACTION IN THE PETITIONS AND COMPLAINTS RELATED TO ANY SORT OF VIOLENCE BEING FACED BY WOMEN OF ALL AGES(.)

LOKNATH BEHERA IPS DGP & STATE POLICE CHIEF

Copy to: All Officers in PHQ Deputy Director, State Police Media Centre, PHQ for wide publicity by all means.

CA to SPC

THI 1910/22-6-21

380 -19

POLICE

DEPARTMENT

No.Q1-10855/2022/PHQ
Police Headquarters.
Thiruvananthapuram

Sphq.pol@kerala.gov.in

04712721547
Dated 14-02-2022

Circular, 7/2022/PHQ

Sub . വനിതാശിള വികസന വകപ്പിൻ കീഴിലുള്ള വൺസ്റ്റോപ്പ് സെൻററുകളിലെ (OSC) പോലീസ് ഫെസിലിറ്റേഷൻ ഓഫീസർ (PFO) ന്യമനവും പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗരേഖയും സംബന്ധിച്ച്

ാനിതാശിള്ള വികസന വകപ്പിനു കീഴിലുള്ള വൺസ്റ്റോപ്പ് സെൻററുകളിലെ (OSC) പോലീസ് ചെസിലിറ്റേഷൻ ഓഫീസർ (PFO) നിയമനവും പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗരേഖയും സംബന്ധിച്ച് .

ബള്ള. സ്യപ്രിം കോടതിയുടെ WP (CIVIL) NO.565/2021 അടിസ്ഥാനത്തിൽ സ്കീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും എതിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ തടയ്യന്നതിനും അതിജീവിതർക്ക് വിവിധ സേവനങ്ങൾ ഒരുകടക്കിഴിൽ നൽകവാൻ വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളാണ് One Stop Crisis Centre കൾ. അതിക്രമങ്ങൾ ചെറുക്കുന്നതിനും, മനുഷ്യകടത്ത് തടയ്യന്നതിനും അതിജീവിതർക്ക് സുരക്ഷാ സഹായവും, ആവശ്യമായ കൗൺസിലിംഗ്, വൈദ്യസഹായം, പോലീസ് സംരക്ഷണം, നിയമസഹായം, സുരക്ഷിത അഭയം, റെഫറൽ സർവ്വീസ് എന്നീ സേവനങ്ങൾ ഉറപ്പ് വരുള്ളുന്നതിനായി 24 മണിക്കർ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളാണ് One Stop Crisis Centre. പോലീസ് സേനയിൽ നിന്നും പ്രാഗത്ഭ്യം സിദ്ധിച്ച വനിത പോലീസുദ്യോഗസ്ഥർക്ക് പരിശീലനം നൽകി ഈ സെൻററുകളിൽ സ്ഥിരമായി നിയമിക്കുന്നതിന് തീരുമാനിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. ഇപ്രകാരം നിയമിതരാകന്ന പോലീസ് ഫെസിലിറ്റേഷൻ ഓഫീസർമാരുടെ പ്രവർത്തന സംബന്ധമായി താഴെപ്പറയുന്ന പ്രവർത്തന മാർഗ്ഗരേഖ ഇതിനാൽ പുറപ്പെട്ടവിക്കുന്നു.

I AC/Dy SP DCRB - District Nodal Officer of PFO's in OSC's

(POCSO Nodal Officers in Districts)

II PFO മാർ - Facilitating Officers

(**ജില്ലുകളെ പ്രതി**നിധാനം ചെയ്ത് പരിശീലനം സിദ്ധിച്ച മൂന്നുവീതം PFO മാർ)

PFO മാരായി നിയമിതരാകുന്ന സേനാംഗങ്ങളെ പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകളിൽ നിന്നും Dy. SP DCRB ഓഫീസുകളിലേയ്ക്ക് പാസ്പോർട്ട് ചെയ്യേണ്ടതും, അവിടെ നിന്നും OSC കളിൽ കൃത്യമായ ഇടവേളകളിൽ ഡ്യൂട്ടിക്ക് അയക്കേണ്ടതുമാണ്. ഈ സേനാംഗങ്ങളുടെ ഡ്യൂട്ടി, റസ്റ്റ് മുതലായ കാര്യങ്ങളുടെ ഔദ്യോഗിക നിയന്ത്രണം ജില്ലാ നോഡൽ ഓഫീസർമാരിൽ നിക്ഷിപ്ലുമായിരിക്കും.

ഒ**രു പോലീസ് ജില്ലയെ പ്രതി**നിധാനം ചെയ്ത് ഒരു പോലീസ് ഫെസിലിറ്റേഷൻ ഓഫീസർ 24 മണി**ള്ളർ (24 x7) വൺ സ്റ്റോപ്പ് സെൻററുകളിൽ പ്രവർത്തി എടുക്കേണ്ടതാണ്.**

പോലീസ് ഫെസിലിറ്റേഷൻ ഓഫീസർമാരുടെ പ്രവർത്തനമാർഗ്ഗരേഖ

കുട്ടികൾക്കും സൂീകൾക്കുമെതിരെയുള്ള ലൈംഗീക/ഗാർഹിക പീഡന/സ്കീധന പീഡന പ്രശ്നങ്ങളമായി ബന്ധപ്പെട്ടോ മറ്റേതെങ്കിലും തരത്തിലുള്ള ശരീരിക മാനസിക പീഡനങ്ങളാലോ OSC കളിൽ എത്തിചേരുന്ന അതിജീവിതർക്ക് അധികാരപരിധിയിലുള്ള പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകൾ വഴി FIR രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിനും നിയമാനുസൃതമായ മറ്റേതെങ്കിലും വകുപ്പുകൾ മുഖാന്തിരമോ ലഭ്യമാകേണ്ട എല്ലാ നിയമ സഹായവും സംരക്ഷണവും ലഭ്യമാക്കേണ്ട ചുമതല PFO മാരിൽ നിഷിപ്തമായിരിക്കും.

അതിജീവിതർക്കുണ്ടായ പ്രശ്നങ്ങളിന്മേൽ FIR Registration, Domestic Incident Report (DIR), Non Cognizable Report (NCR) മുതലായവ സമയബന്ധിതമായി തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട് എന്ന് PFO മാർ ഉറപ്പവരുത്തങ്ങളും അന്വേഷണത്തിന്റെ നില, വിചാരണ നടപടികൾ എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട തത്സ്ഥിതി വിവരങ്ങൾ അതിജീവിതർക്ക് നൽകേണ്ടതും പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകൾ, പണ്ണിക് പ്രോസിക്യട്ടർമാർ, നിയമസഹായം നൽകന്ന അഭിഭാഷകർ /Para Legal Volunteers/Clinical Pshycologist, എന്നിവരും മറ്റ് പ്രസക്തമായ ഏജൻസികൾ മുഖാന്തിരം ഫലപ്രദ്രവും സമയബന്ധിതവുമായ നീതി നിർവ്വഹണത്തിന് ഏകോപന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തേണ്ടതുമാണ്.

അതി ജീവിതരുടെ മൊഴി 161 Cr PC, 164 Cr PC പ്രകാരം രേഖപ്പെടുത്തുവാൻ ആവശ്യമായ സജ്ജീകരണങ്ങൾ ചെയ്യേണ്ടതും, ഓഡിയോ വീഡിയോ റിക്കോഡിംഗ് ആവശ്യമായി വരുന്നു ഘട്ടങ്ങളിൽ അന്വേഷണ ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം ആയതിനായുള്ള സഹായം നൽകേണ്ടുതമാണ്.

അതിജീവിതർക്ക് നിയമം അനുശാസിക്കുന്ന പ്രതിവിധികളെക്കുറിച്ച് OSC അഭിഭാഷകർ മുഖാന്തിരം അവബോധം നൽകേണ്ടതും കൂടാതെ തെളിവ് ശേഖരണത്തിനും, അമ്പേഷണത്തിന്റെ പ്രാരംഭഘട്ടം മുതൽ പുർത്തീകരണംവരെയും, വിചരണ നടപടികൾ പൂർത്തിയാക്കുന്നതുവരെയും അതിനു ശേഷവും അവർക്ക് ഉയർന്ന പരിചരണവും പിൻതുണയും ലഭ്യമാകുന്നുണ്ടെന്ന് പോലീസ് ഫെസിലിറ്റേഷൻ ഓഫീസർമാർ ഉറപ്പ് വരുത്തേണ്ടതാണ്.

ശാരീരിക മാനസിക അസ്വാസ്ഥ്യങ്ങൾ ഉള്ള അതിജീവിതരായ വനിതകൾക്കും കട്ടികൾക്കും കൃത്യസമയത്ത് വൈദ്യസഹായം/വൈദ്യപരിശോധന/കൌൺസിലിംഗ് എന്നിവ ലഭ്യമാക്കുക.

പോലീസ് വകപ്പിനു കീഴിലെ Special Juvenile Protection Unit (SJPU), ബാലനീതി നിയമം 107 ൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്ന പ്രകാരം PHQ Circular No.21/2017 അനുസരിച്ച് എല്ലാ പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകളിലും നിയമിതരായിട്ടുള്ള ചൈൽഡ് വെൽഫെയർ പോലീസ് ഓഫീസർ (CWPO), ചെൽഡ് പ്രൊട്ടക്കൻ ഓഫീസർ (CPO), എന്നിവരുടെ പേരുവിവരങ്ങൾ ശേഖരിച്ച് സുക്ഷ് കേട്ടുള്ള കട്ടുകൾ ക്രായിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടാൽ അവരുടെ സവനങ്ങൾ പ്രമാക്കനും പുടാത്തി

ഇന്പ്പൻ ശിക്കാ നിയമത്തിൽ സൂക്കള സംരക്ഷിക്കുന്നതിനു വേണ്ടിയുള്ള നിയമങ്ങളായ ഗാർഹിക അവിക്രമങ്ങളിൽ നിന്നും സൂകൾക്കളെ സംരക്ഷണ നിയമം 2005, തൊഴിലിടങ്ങളിലെ കൈപ് കാമ്പിളയ അടയാൻ നിയമം 2013 (പോഷ് ആക് 2013), സൂിധനനിരോധന നിയമം 1961 (നാരോടൻ Representation of Women's (Prohibition) Act 1986 ഇടങ്ങിയ നിയമായുടെ പിരിപ്തിൽ ത്രവശ്യമായ നൂർകൾക്ക് ആവശ്യമായ നിയമാം പിരിപ്തിൽ ആവശ്യമായ നിയമാം പിരിപ്തിൽ ആവശ്യമായ നിയമാം പിരിപ്തിൽ ആവശ്യമായ

് ്യൂറ്റ് നയും നാര്യമുള്ള കട്ടികൾക്കായ് ബാലനിൽ (ശ്രദ്ധയും സംരക്ഷണവും ആവശ്യമള്ള കട്ടികൾ നിയമം 2015) പ്രൈത് പ്രവാശ്യമള്ള സംരക്ഷിക്കുന്ന നിയമം 2012 (ചുള്ളൂട്ട് ആക്ല്) ഒരെയോ വ്യാഹം നിരോധന നിയമം 1929, ബാല-കൊമാര വേല നിരോധനറും നിയമം 1986 പ്രകാരവും ലഭ്യമാകേണ്ട സേവനങ്ങൾ നൽകന്ന നേവനങ്ങൾ നൽകന്ന നേവനങ്ങൾ വാലീസ് ഫെസിലിറ്റേഷൻ ഓഫീസർവർ പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതാണ്.

ങ്ങാലനീതി നിയമം അന്ധാസിക്കുന്ന ജില്ലാതലത്തിലുള്ള സ്റ്റെഷ്യൽ എഡ്യക്കേറ്റേഴ്ല്, മാനസിക ആരോഗുവിദഗ്ധർ. തർജ്ജമക്കാർ, വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നവർ, കൌൺസിലർമാർ, സൈക്കോളജിസ്റ്റ്/ സൈക്കോ സോഷ്യൽ വർക്കർ, ആത്യാസന്നഘട്ടങ്ങളിൽ കട്ടികൾക്ക് വേണ്ടി പ്രവർത്തിച്ച് പരിചയമുള്ള മറ്റ് വിദഗ്ധർ എന്നിവതടെ പട്ടിക ശേഖരിച്ച് അവശ്യഘട്ടങ്ങളിൽ അവത്രടെ സേവനം പോലിസ് ലഭ്യമാക്കേണ്ടത് പോലീസ് ഫെസിലിറ്റേഷൻ ഓഫീസറ്റടെ ഉത്തരവാദിത്വമാണ്.

വന്നിത ശിശുവികസന വകപ്പിന കീഴിലുള്ള വൺസ്റ്റോപ്പ് **സെന്ററുകളിൽ നിയമിതരാകന്ന** പോലിസുദ്യോഗസ്ഥർ താഴെപ്പറയുന്ന നിയമാന്രസ്തത ഉദ്യോഗസ്ഥ**രുടെ സേവന്റങ്ങളെ കറിച്ചം** വന്നിതാ ശിശുക്ഷേമ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുന്ന സണ്ണദ്ധ സംഘടനകളെ കറിച്ച**ുളള്ള അറിവ്** ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതും അവയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടുത്തേണ്ടതും ആണ്.

PFO മാർ തനത് പരിധിയിലുള്ള വനിത ശിശ്രവികസന വകപ്പിര കീഴിലുള്ള Women Protection Officer (WPO), District Child Protection Officer (DCPO), Dowry Prohibition Officer (DPO), Probation Officers, നിർഭയ കൌൺസിലർമാർ Service Providing Centres (SPC), Shelter Homes, Family Counselling Centres (FCC), District Child Protection Unit (DCPU), Child Welfare Committee (CWC), JJB (Juvenile Justice Board) മഹിളാ മന്ദിരങ്ങൾ, നിർഭയ ഹോമുകൾ, SOS Homes Childline Services, കാതോർത്ത് ഓൺലൈൻ സർവ്വീസ് പോർട്ടൽ, 181 ഹെൽപ്പ് ലൈൻ, ആശ്വാസ നിധി സ്കൂര, വിക്ലിം കോമ്പസിയേഷൻ ഫണ്ട്, സ്വാതാർ ഗ്രഹ്, എന്നിവയെകറിച്ചം ആരോഗ്യവകപ്പിനു കീഴിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഭൂമിക സെന്ററുകൾ (Gender Based Violence Management Centres), കടുംബശ്രിയുടെ കീഴിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സ്കേഹിത- Gender Help Desk, പോസ്റ്റൽ ഡിപ്പാർട്ടമെന്റിനു കീഴിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന "രക്ഷാദൃത്" സ്കൂര, ഹോമിയോ വകപ്പിനുകീഴിലുള്ള "സീതാലയം", District Legal Service Authority (DLSA), ഇടങ്ങി നിയമാനുത്വം പ്രവർത്തിക്കുന്ന പോലീസിതര സംഘടനകളിൽ നിന്നും ലഭ്യമാകന്ന പരമാവധി സേവനങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തേണ്ടതുമാണ്.

ഏതെങ്കലും ഒരു സ്ഥലത്തുനിന്നും സ്കീയോ കട്ടിയോ പീഡനത്തിന് വിധേയമാകന്ന സാഹചര്യത്തിലാണ് എന്ന് അറിയൂകയാണെങ്കിൽ പോലീസ് ഫെസിലിറ്റേഷൻ ഓഫീസറ്റടെ സഹായത്തോടെ ബന്ധപ്പെട്ട പോലീസ് സ്റ്റേഷനിലേക്ക് റഫർ ചെയ്ത് ഇടർനടപടികൾ നടത്തി പോലീസ് സഹായത്തോടെ അവരെ മുക്തയാക്കി എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തേണ്ടതാണ്.

അതിജീവിതരായ കുട്ടി/സ്ത് എന്നിവരുടെ ഫോട്ടോ, പേര്, വിലാസം, കുടുംബവിവരങ്ങൾ, വിദ്യാർത്ഥിയാണെങ്കിൽ പഠിക്കുന്ന സ്തൂൾ, കോളേജ് തുടങ്ങിയ തിരിച്ചറിയത്തക്കതായ വിവരങ്ങൾ യാതൊരു കാരണവശാലും പൊതുജനങ്ങൾക്കോ മറ്റ് മാധ്യമങ്ങൾക്കോ ലഭിക്കാതിരിക്കാൻ PFO മാർ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്..

സ്ഥാപനവാസത്തിൽ നിന്ന് വിടുതൽ ചെയ്യുന്ന സ്ക്ലീകളുടെയും കുട്ടികളുടെയും പ്രവേശം എന്നിവ സംക്ഷണം, വികസനം, ഉത്തമ താതപര്യം എന്നിവ സംക്ഷണം എന്ന് കൃത്യമായി വിലയിരുത്തുന്നതിന് ആവശ്യമായ നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളേ**ണ്ടതാണ്**.

ജില്ല**കളിലെ** വിവിധ സ്റ്റേഷൻ പരിധിയിൽ വിചാരണ അവസ്ഥയിൽ ഇരിക്കുന്ന സ്കീക**ർക്കും** കട്ടി**കൾ**ക്കുമെതിരെയുള്ള ലൈഗിക/അതിക്രമകേസുകളിലെ കോടതി ഡ്യൂട്ടിയിലുള്ള പോലിസുകാരും പ്രോസിക്യൂട്ടർമാരുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് കേസിൻറെ സ്ഥിതി ഗതികൾ വിലയിരുത്തേണ്ടതാണ്

2020-ലെ പോക്സോ റൂൾ വന്നതിനുശേഷം U/s 4(14) പ്രതിപാദിക്കുന്ന പ്രകാരം ലൈംഗിക അതിക്രമത്തിന് ഇരയാകുന്ന കട്ടികളുടെ അവകാശങ്ങളും സേവനങ്ങളും കട്ടിയേയും രക്ഷിതാവിനെയും രേഖാമൂലം അറിയിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി തയ്യാറാക്കുന്ന ഫോം എ കട്ടി/രക്ഷിതാവ്/മാതാപിതാക്കൾ എന്നിവർക്ക് നൽകുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തേണ്ടതും, കൂടാതെ CWC യ്ക്ക് അയയ്ക്കുന്നതിനു വേണ്ടി തയ്യാറാക്കുന്ന പ്രാഥമിക വിലയിരുത്തൽ റിപ്പോർട്ട് ഫോം ബി എന്നീവ പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകളിൽ നിന്നും സമയബന്ധിതമായി നൽകുന്നുണ്ടോ എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തേണ്ടത് പോലീസ് ഫേസിലിറ്റേഷൻ ഓഫീസർമാരാണ്.

സ്ത്രീകളടെയും കട്ടികളുടെയും സുരക്ഷയെ മുൻനിർത്തി കേരള പോലീസ് നടത്തി വരുന്ന വിവിധ പദ്ധതീകളെ ഒരു കടക്കിഴിൽ കൊണ്ടു വരിക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ആവിഷ്മരിച്ചിട്ടുള്ള "PINK PROTECTION PROJECT" ലെ പോലീസ് സേനാംഗങ്ങളുടെയും ജനമൈത്രി ബീറ്റ് പോലീസുദ്യോഗസ്ഥരുടെയും സേവനം പോലീസ് ഫെസിലീറ്റേഷൻ ഓഫീസർമാർക്ക് തേടാറുന്നതാണ്.

9.02.2022 തിയതിയിലെ സർക്കുലർ നം.06/ 2022 ഇപ്രകാരം പരിഷ്കൂരിച്ചു പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

Anil Kant IPS State Police Chief

To : എല്ലാ ഓഹീസർമാർക്കം

Copy To : പോലീസ് ആസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കം

GOVERNMENT OF KERALA

Abstract

Home Department- Working Group on Plan Schemes for Police Department 2008-09: Flagship Programme on Gender Awareness - State Women Cell - Administrative Sanction accorded-Orders issued

HOME (E) DEPARTMENT

G.O.(Rt) No. 230 /2009/Home

Dated, Thiruvananthapuram 22-1-2009

Read - Letter No H6/89421/2007 dated 19.11.2008 & 22.12.2008 from the Director General of Police, Thiruvananthapuram

2) Minutes of the Working Group Meeting held on 9-1-2009 at the chamber of of Additional Chief Secretary (Home & Vigilance) Department.

ORDER

An amount of Rs 20 lakhs have been allotted during the current financial year 2008-09 for flagship Programme on Gender Awareness under the Head of Account "2055-80983 and 2055 -800-82.

The Director General of Police vide his letter read as Ist paper above has furnished a detailed proposal for administrative sanction under the plan schemes 2008-09 on Flagship Programme on Gender Awareness. The Working Group which met on 9.1.2009 discussed the proposal in detail and approved the proposals as detailed below.

Sl.	Item	Objective/Actions	Cost/Expenses
1	Organizing Training (2 days)	Training has to be given for 35 selected Police Personnel by suitable faculties in every-District	Rs. 1,70,000/- (Rs 10,000 x 17 Districts)
2	Developing & supplying Training materials and SOP for Vanitha Helpline	Principal PTC will prepare and despatch to all Districts	Rs. 10,000/-

2	00.000	Principal PTC will develop, print &	Rs. 1,50,000/-
3	Training Pamphlets	distribute 3000 pamphlets as mentioned	Rs. 1,02,000/-
Office Boards & Notice Boards		6 Boards having 5 x 3' size have to be installed in every District, in various places mentioned earlier (Total 102 Boards)	(Rs 1000 per board x 6 Boards x 17 Districts)
5	A Toll free BSNL Landline should be installed in every Police Control Rooms		Rs. 60,000/-
6	Complaint Boxes	10 Complaint Boxes of size 12 x 9 x 6 inches have to be installed at various places mentioned earlier (Total 170 such Boxes)	Rs. 1,19,000/- (Rs 700 per Box x 170 Nos)
7	Furnishing & establishing Vanitha Helpline Room/ Cubicles	A Room/Cubicle and a small Rest Room for Women Police should be	Rs. 7,65,000/- (Rs 45,000 per District x 17)
8	Vanitha Helpline Vehicle	One Jeep and one Motor cycle earmarked for Vanitha Helpline may be painted as described	Rs. 1,02,000/- [Rs 4,500 (Jeep) + Rs 1,500 (M/Cycle)] x 17
9	Adalath & Awareness	Legal Awareness Programme and Adalath should be organized by 20th of March 2009 in every Vanitha Cell	Rs. 3,40,000/- (Rs 20,000 per District : 17)
1	Women Outreach programme under Janamaithri Suraksha Project	Conducting of Women Outreach Programme in a place other than District HQ ie the Police Station where Janamaithri Suraksha Project is ongoing	Rs. 1,40,000/- (Rs. 10,000 per District 14) [Except Rural Dists]
	State level launching of Vanitha Helpline	To make Women of Kerala aware of the facility of Vanitha Helpline	Rs. 42,000/-

Rs: 20,00,000/-

In the above circumstances Government are pleased to accord Administrative Sanction for utilizing the funds under Plan Scheme 2008-09 for flagship programme on Gender Awareness for a total amount of Rs: 20,00,000/- (Rupees Twenty Lakhs Only) out of which the expenditure of Rs. 10 lakhs will be met from the head of account "2055-Police-800-83" and the another 10 lakhs from the head of account "2055-Police-800-82".

By order of the Governor, R.JAYANTHI, Under Secretary to Government

To

The Director General of Police, Thiruvananthapuram,
The Inspector General of Police, Head Quarters, Thiruvananthapuram,
The Superintendent of Police, State Women Cell,
The Accountant General (A& E/Audit) Kerala, Thiruvananthapuram,
The District Treasury Officer, Thiruvananthapuram,
The Planning (Economic Affairs) Department,
The Stores Purchase Department, Thiruvananthapuram,
The Finance Department.
The Stock File/Office Copy.

Forwarded/By Order

delike deis

Section Officer.

DEPARTMENT

PROCEEDINGS OF THE STATE POLICE CHIEF POLICE HEADQUARTERS, THIRUVANANTHAPURAM

Present: Loknath Behera IPS

Sub: Allotment of Maruthi Swift D' Zire vehicles purchased under State Plan

Scheme 2018-19 - Orders issued

Read: 1. H3-72258/2018/PHQ dated, 26.10.2018

2. Submission No. 136/SP(MT)/PHQ/2019 dated, 22.03.2019 of

SP(MT)PHQ

Order No: R3-38615/2019/PHO Dated. 22-03-2019

The following Maruti Swift D'Zire LDi vehicles purchased under State Plan Scheme 2018-19 for Pink Patrol are allotted to the districts noted against each for Pink Police Patrol.

rauoi.					
SI No.	Vehicle No.	Type of Vehicle	Model	To whom allotted	Unit
1	KL 01 CJ 4136	•			Tvpm Rural
2	KL 01 CJ 4191				ldukki
3	KL 01 CJ 4196		·		Thrissur Rural
4	KL 01 CJ 4207		÷		Thrissur Rural
5	KL 01 CJ 4208	D'Zire Ligi .	2018	Pink Police Patrol	Kozhikode Rural
6	KL 01 CJ 4213	<u> </u>			Kozhikode Rural
7	KL 01 CJ 4215				Wayanad
8	KL 01 CJ 4216				Kasaragod

The vehicles allotted to Idukki & Wayanad will perform duty in Munnar & Kalpetta areas respectively.

<u>Pink Polic Patrol</u>: Primary duty of the Pink Police Patrol is to ensure safety and security of Women and Children. The presence of Women Police Personnel in public places would enhance the confidence of women and would help to strengthen the perception of security in the minds of women.

Strength and Duty Time: One Women Police Officer and 03 WSCPO/WCPO including one WCPO driver. As such 02 women Police Officers, 06 WSCPO/WCPO are required to perform duty in two shifts. Pink Police Patrol vehicles will operate in 02 shifts from 08.00 AM to 02.00 PM and 02.00 PM to 08.00 PM.

Following equipments should be kept in Pink Police Patrol Vehicles:

SL No.	ltem	Quantity
1	Torch Light	01 No.
2	Reflective Jackets	03 No.
3	Reflective Baton	03 No.

6299155/2022/H	HOME (G) 4	Rain Coat	03 No.
	5	First Aid Box	01 No.
	6	Hand Cuff	02 No.
	7	Riot Equipments	01 Set
	8	Traffic Baton	03 Nos.
	9	NFC Smart Phone (e- beat)	01 No.
	10	Strong Rope	10 Mtrs

The DPCs conerned should collect the vehicles from Police Chief Store on proper indent with tools/spares/records etc immediately in consulatation with SP(MT) PHQ. Proper Stickering works will be made immediately after receiving the vehicle from PHQ. Model of the stickered vehicles are shown in our website. Stickering works and painting works of the PPP vehicles will be done as per the early orders issued by PHQ. DPCs will contact M/S KELTRON to install surveillance equipments and also ensure the installation of Mobile Date Terminal (MDT) device and SIM Card in the vehicle.

Sd/-22-03-2019 Loknath Behera IPS, State Police Chief

To

: DPC, Tvpm Rural/ Idukki/ Thrissur Rural/ Kozhikode Rural/

Wayanad/Kasaragod for necessary action Chief Store Keeper for necessary action

Copy

: SP(MT), PHQ for information

To

CA to SPC/AAIG for information

H3 section for infomation

Proceedings file.

//Approved for Issue//

Ajith K,

Superintendent of Police

6299155/2022/HOME (G)

-42- 22

APPENDIK-13

POLICE HEADQUARTERS Kerala, Thiruvananthapuram

No.D4/74502/2008.

29.03.2009

CIRCULAR NO.14/2009.

Sub:-Protection of Women from Domestic Violence - Role of Police - Instructions issued - Regarding.

Tehe Protection of Women from Domestic Violence Act, 2005 is an Act to make home safe for women. Domestic Violence is something that many women face in some form, be it physical, emotional or psychological. But most of these incidents are not reported. This Act specifically protects women from being abused in any form by their husbands or male live-in partners. Government have issued Protection of Women from Domestic Violence Rules of 2006 on 14.02.2007.

- 02. It is noticed that Police are mechanically registering crime cases immediately on receipt of complaints of domestic violence U/s.36 and 37. They submit FIR to the Court, without following any of the provisions for immediate relief to the victims of domestic violence as envisaged in the Act. This defeats the spirit of the Act.
- O4. The basic functions under the Protection of Women from Domestic Violence Act-2005 are vested in the "Protection Officers" designated by the Government in each District, the Judicial Magistrate designated by notification of Government to exercise jurisdiction under this Act and the Service Providers (a voluntary agency registered under the Societies Registration Act) nominated by the Government.
- 05. The role of Police is explained in section 5 of the Domestic Violence Act, 2005 and is as follows:-

As soon as the complaint is received, Police must inform the aggrieved person

(a) Of her right to make an application for obtaining a relief by way of a protection order, an order for monetary relief, a custody order, a residence order, a compensation order or more than one such order under this Act;

تد

2

- (b) Of the availability of services of service providers;
- (c) Of the availability of services of the protection officers;
- (d) Of her right to free legal services under the Legal Services Authority Act, 1987;
- (e) Of her right to file a complaint under section 498-A of the Indian Penal Code, wherever relevant.

It is also mentioned in Section 41, that this Act is not in derogation of any other law and that the provisions of this Act shall be in addition to, not in derogation of the provisions of any other law, for the time being in force. This means that, even if a Case under 498 (A) had previously been registered or needed to be registered if the victim has suffered bodily injuries, then too, the police after explaining the provisions can direct the victim to the Protection Officer/Service Provider to get relief under the Protection of Women from Domestic Violence Act.

- 05. Further, if from the content of the complaint, ingredients of a cognizable offence under IPC or any other Act are revealed, then police shall inform her right to initiate criminal proceedings by lodging FIR.
- Of. The Police on receipt of complaints of Domestic Violence should also simultaneously direct the victim to the Protection Officer after informing her of the rights and reliefs available under the Act which ensures relief in the briefest possible time to her. The Protection, Officer will prepare a Domestic Incident Report (DIR) and then will file an application before the Magistrate to issue a Protection Order. The Magistrate may issue notice to both the parties to appear within 3 days and consider issuing of Protection Order for a fixed period.
- 07. Breach of Protection Order is a cognizable and non bailable offence. Aggrieved person or Protection Officer may report the breach of protection order to Police for initiating action U/s 31/32 {Rule (15)} and for registration of F.I.R. The Offence is Cognizable and non-bailable one.
- 08. On receiving complaints about breach of Protection Orders at Police Stations, it may be appropriate to inform the victim that an FIR can be registered. It is also possible to give a report to the Judicial Magistrate for taking immediate action.

3

09. In complaints of domestic violence, if grave physical injuries of the victim are brought to light, then the Police can register FIR under 498 (A) IPC. But the Protection of Women from Domestic Violence Act is applicable to 'live-in' relationships also where 498 (A) is not applicable and in such cases such causing of grave physical injuries will be dealt by the police as per various provisions of IPC, in addition to the procedures under the Domestic Violence Act.

10. Police also should -

- (a) Assist the victim in making Domestic Incident Report (D.I.R) in the prescribed form and forward it to the Magistrate through Protection Officer (P.O), or service provider or victim can directly represent to Magistrate for passing appropriate Protection Order as prayed for or as deemed fit by the court. (Protection Officer means an Officer appointed by the State Government under Sub-Section (1) of Sec.8)
  - (b) Forward the victim to hospital for proper medical aid, if necessary.
- 11. <u>Protection to Victim:</u> The Police shall provide protection to the aggrieved person if so directed by the Court (S.19)

Assistance in Implementation: The Police shall assist in the implementation of the Protection Order if directed by the Court (S.19)

- 12. In emergency cases, if Protection Officer (P.O) feels the necessity of Police assistance, then Police shall visit the place of occurrence and render all possible help in recording the Domestic Incident Report (DIR) (Rule 9).
- 13. Protection Officer can seek the assistance of Police in confiscating the weapon used by respondent in the act of domestic violence (Rule 10 (f)
- 14. If Domestic Incident Report (DIR) is made by Protection Officer he/she shall forward copies there to the officer in-charge of the Police Station within the local limits of whose jurisdiction the act of domestic violence is alleged to have been committed. (Sec. 9)
- 15. Protection Officer means an Officer appointed by the State Government under Sub-Section (1) of Sec.8. In Kerala the District Probation Officer has been designated as Protection Officer (Govt. Notification No.S.R.O.408/2007)

- 16. The Protection Officer will be issuing DIRs with DIR number and the Magistrate will be giving Domestic Violence Case Number. APPs will be appearing for aggrieved person.
- It is to be noted that the Act is basically of a Civil nature and is intended to render quick civil reliefs like Protection Order, Residence Order, Monetary Relief Order, Custody Order and Compensation Order. The breach of Protection Order is a Cognizable & Non-bailable Offence.
- However, strictly speaking, this does not preclude the Police from initiating 18. legal action as in all Cognizable Offences. But, in addition to the investigation of an incident involving a cognizable offence, action under Domestic Violence Act also must be initiated.
- This Circular is to be explained to all SHOs, CIs, Dy.SPs and CI of Vanitha 19. Cells by the SP/CP concerned. SP, State Vanitha Cell will be the Nodal Officer for proper implementation of the provisions of this Act and the Rules. District SsP/CsP/SP Vanitha Cell will arrange classes for officers at all District Headquarters during which the Act, Rules and prescribed Forms will be made known to all officer.

JACOB PUNNOOSE, IPS

DIRECTOR GENERAL AND INSPECTOR GENERAL OF POLICE (KERALA)

-46--24-

5

ANNEXURE - I

SALIENT FEATURES OF 'PROTECTION OF WOMEN FROM DOMESTIC VIOLENCE ACT, 2005'

- Any harm, injury to health, safety, life, limb or well-being or any other act or threatening or coercion etc, by any adult member of family, constitutes domestic violence.
- Any Woman who is, or has been in a domestic or family relationship, if is subjected to any act of domestic violence can complain.
- Aggrieved or affected woman can complain to the concerned Protection Officer,
   Police Officer, Service Provider or Magistrate.
- Aggrieved woman has right to be informed about the available services and free legal services, from the protection officer etc.
- Shelter-home and medical facilities can be provided to aggrieved woman.
- Interim compensation can be available to aggrieved woman.
- Proceedings of the complaint can be held in camera
- Every aggrieved woman has right to reside in shared household.
- Protection order by Magistrate can be given in favour of aggrieved woman.
- Monetary relief can be given to aggrieved woman to meet expenses or losses
- Appeal can be made to sessions Court within 30 days from the order of concerned Magistrate
- Imprisonment up to 1 year or a fine up to Rs. 20,000 or both for breach of protection order by the opposite party.
- Protection officer can be prosecuted up to 1 year imprisonment or with a fine up to Rs. 20,000 or both for failure of his duties.

APPENDIX-14

Kerala, Thiruvananthapuram Dated: /11/2012

CIRCULAR NO. 36/2012

Sub: Concept of Victim Liaison officer - reg.

In order to maintain and establish meaningful link between the investigating officer and the family of the deceased victim, it is decided to introduce the concept of Victim Liaison Officer (VLQ) in the State Police. The main role of the VLQ is to maintain regular communication with the family of the victim/deceased, where a point of contact between the family/victim and the Police is deemed essential, such as in the investigation of murder/rape cases/SC/ST atrocities. This helps to acquire vital and relevant information useful for investigation and at the same time will help in instilling confidence in the victim/his family.

Primary chlectives of Victim Liaison Officer

- * To provide a mutual communication channel between the family of the deceased/victim and the Police.
- * To gather evidence and information from the family of the deceased/victim in an effective manner which contributes to more meaningful investigation of cases.
- To mitigate, any negative effects of investigation and criminal justice process through the provision of timely information and practical support to the family of the deceased/victim.
- To prevent hindrance to investigation by way of uninformed or motivated complaints and allegations through media.

Deployment of Victim Liaison Officer

❖ The investigating officer will designate a member of the investigation team as Victim Liaison Officer (VLO), in the rank of Sr.CPO/CPO, in homicide cases and Women Sr.CPO/WCPO, in rape cases/molestation of minor children/missing of minor girls with the approval of the concerned SDPOs. His duty in this regard will be in addition to his normal duties. The investigating officer should

- commencement Hrs of designate the VLO within 48 investigation and the name and designation of the VLO should be mentioned in the first or second CD without fail. The SDPO will incorporate the frame and designation of the VLO in the CR.
- ❖ VLO should possess basic communication skills as he/she is supposed to maintain a proper link between the victim and ,the investigation teams
- ❖ VLO should meet the victim/family of the deceased at least once every week and inform the progress of investigation.
- . The VLO should keep a separate diary in which the details of his/her visits to the victim/family of the deceased/victim and the information obtained from them which are useful for investigation of the case should be noted.
- * VLO will promptly report all relevant information useful for, investigation to the investigating officer.
- Duty of the VLO will be till charge sheeting of the case.
- ❖ DPCs are directed to impart proper training and awareness to the Police personnel selected from each Police Station for acting as VLOs in different cases.

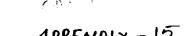
Supervision by Sub-Divisional Police Officers

The Sub Divisional Police Officers should approve nomination of Victim Liaison Officers with due care paying adequate attention to their professional integrity and blemishless antecedents and character. SDPOs should periodically review the performance of the VLOs. Complaints, if any, received against the VLOs should be enquired into by the SDOOs themselves personally and any misbehavior on the part of the VLOs should be dealt with deterrently by the District Police Chiefs.

To: All Officers in List 'B'

Copy to: CAs to all Officers in PHQ.

: The Manager, PHQ/Stock File

DEPARTMENT

POLICE

No.Q2-90891/2022/PHQ

Police Headquarters, Thiruvananthapuram ⊠phq.pol@kerala.gov.in %04712721547 Dated. 02-06-2022

Circular, 18/2022/PHQ

Sub: In the Order of High Court of Kerala dated 20.05.2022 in WP(C)

22276/2021-reg.

Ref : Circular No. 36/2012 dated 15.11.2012

In the circular read above, it is instructed that the Investigation Officer should designate the VLO within 48 hours of commencement of investigation and the name and designation of the VLO should be mentioned in the first and second CD without fail. But in the order dated 20.05.2022 in WP (C) No.22276/2021 the Hon.High Court of Kerala, has ordered that the FIR be registered on the basis of the information of sexual violence or child abuse being received at the Police Control Room or the jurisdictional Police Station, and not later than 24 hours thereafter, the Investigating Officer must assign a Victim Liaison Officer who shall then contact the victim immediately thereafter, so that he/she will feel safe and protected, knowing of such support.

In the light of the High Court Order, Circular 36/2012 dated 15.11.2012 is modified to the above extent.

Manoj Abraham IPS
Inspector General of Police (ic)

To

: All Officers in List B.

Copy

: 1. CA to All Officer in PHQ.

To

2. The Manager, PHQ/Stock file.

164222/2022/FC DWCD

File No.SJD-E1/276/2020-SJD

451

GOVERNMENT OF KERALA

Abstract

Social Justice Department - ICDS - Granting Incentive to the Informers of Child Marriage - Administrative Sanction accorded - Orders Issued.

SOCIAL JUSTICE (E) DEPARTMENT

G.O.(Rt)No.117/2021/SJD

Dated, Thirtivananthaptiram, 07/02/2021

Read 1 Letter No. WEC 4 - 7832/20 dated: 08/01/2021 from the Director, Women & Child Development Department.

2 Minutes of the Working Group held on 19/01/2021.

ORDER

The Director, Women & Child Development Department submitted a proposal as per letter read above for according Administrative Sanction for an amount of Rs. 5,00,000/- (Rupees Five lakh only) for granting Incentive to the informers regarding Child Marriage, from the Head of Account "2235-02-103-68-03 (P)".

The Financial Analysis of the project is as follows:

The Project to be started 2020-21 onwards and to be continued in the coming financial years also.

Amount to be granted to the Informer (@Rs. 2500/- for 200 persons) = 200* Rs.2500/- Rs. 5,00,000/-

Total = Rs. 5,00,000/- (Rupers Five Lakh only).

The Working Group held on 19/01/2021 considered the proposal and approved the same, subject to the condition that the Director, Women & Child Development shall ensure the identity of the informer is never come to open through a proper system.

Government have examined the matter in detail and are pleased to accord Administrative Sanction for an amount of Rs. 5,00,000/- (Rupees Five lakh only) for granting Incentive to the informers regarding Child Marriage, from the Head of Account "2235-02-103-68-03 (P)", subject to the condition that the Director, Women & Child Development shall ensure that the identity of the informer is never come to open through a proper system.

(By order of the Governor)
BIJU PRABHAKAR
SECRETARY

To

The Director, Women & Child Development Department, Poojappura, Thiruvananthapuram. The Accountant General (G&SSA/A&E), Kerala, Thiruvananthapuram.

സ.ഉ.(സാധാ) നം.226/2022/WCDD

"ഭരണഭാഷ മാതുരാക്ക

കേരള സർക്ക*്*മ

സ്ക്രഹ്രം

വ്നാൽശശ്ശ് വങ്കിസന വകപ്പത് തൽവനന്തപുരാം ജമ്മിയങ്ങെ ഏകദൻ വസതതി(One Day Home) യുടെ 2022-23 സത്തിത്താക്കി വർഷത്തെ പ്രവർത്തനത്താൻത്ഭരണത്തമതതിനല്ലതി ഇത്തരവച്ചുറെങ്കൂടുവങ്കുന്നു.

വനൽശുള്ള വാർസന (ബട്ടിവകപ്പ

സ.ഉ.(സായാ) നാമ26/2022/WCDD തൽതാർത്തിവനന്തപുരാം20-05-2022

- പരാമർശവം
- സ.ഉ.(സായാ)ന:3400/2017/സാതർ തൽതാി22.06.2017.
- 2. സ.ഉ.(സായാ)ന്നാ402/2018/സാമാരീ തൽിതാന്30,06.2018.
- വന്നൽശശ്രീ വങ്കിസന വകപ്പാഡയറക്ടറുടെ 11.04.2022 ലെ WEC4-1094/2022/DWCD നമ്പർ കത്താ്
- ___06.05.2022 ലെ രണ്ടാലെകപ്പു തല വർക്കാിക്ക്ഗ്രപ്പു യോതത്തങ്ങിന്റ ______ നടപടാക്കറപ്പിാ്

ഉത്തരവാ

തലസ്ഥാന നഗരൽൽ അടയാന്തർ ആവശ്യങ്ങൾക്കായാദിവരിയ ജല്ലികളൽ നൻനാതനച്ചി എത്തുന്ന സൂക്കീൾക്കാസുരക്ഷൻ താമസസാങ്കര്യാംഏർപ്പെടുത്തുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ഒരു ഏകദൻ വസതാ(One Day Home) എന്ന പദ്ധതാർത്ൽവനന്തപുരാതമ്പായ്യർ KSRTC ടെർമൽ സ്റ്റേഷനലിള്ള കെട്ടുടി സമുച്ചയത്താരില് 8-ാരാം നലിയൽ പ്രവർത്താച്ചു വരുന്നു ടാ? സ്ഥാഖനത്താൻ 2021-22 സാമ്പത്താക്ക് വർഷത്തെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായാട്17.81.600/- രൂപ Recurring Expense ഇനത്താലുടെ പ്രാരംഗമായുട്ടുണ്ടാത്തുയത്തിനു വൾരുടെ ഇനത്താലുടെ വേർക്കുടെ

Particulars	Unit Cost	Amount
•		
curring Expense (A)		
Honorarium to Multi Tasking	15,000 x 12 x 2	360000
Staff		
Honorarium to Daily wage	500 x 12 x 4	24000
	curring Expense (A) Honorarium to Multi Tasking Staff	Curring Expense (A) Honorarium to Multi Tasking 15,000 x 12 x 2 Staff

	Gra	and Total (A+B)	19,31,600
-		Total (B)	1,50,000
3	Miscellaneous	50000*1	50000
2	Room furnishing	50000*1	5.0000
1	Contigencies (Cleaning materials, electrical works etc)	50000*1	50000
No	on Recurring Expense (B)		· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·
		Total(A)	17,81,600
9	AC Maintenance	1000 x 4 x 2	8000
8	Telephone charge	1,000 x 12	12000
7	Dish TV Recharge	300 x 12	3600
5	Electricity	40000 x 6	240000
5	Water Charge	2,000 x 12	24000
1	Waste disposal	1500 x 12 \	18000
}	Building Rent	91.000 x 12	1092000
	staff		

ട**ിസാഹചര്യത്തൽ തൽവനന്തപുര**ംജമ്മിയങ്ങ ഏകദൻ വസതാ(One Day Home) യുടെ 2022-23 വർഷത്തെ പ്രവർത്തനത്തൻ ആവശ്യമായ ആകെ 19.31.600/- (പത്തൊൽപതാ് ലക്ഷത്താിമുപ്പത്താിനെയെരിത്താിഅറുന്തുറാത്രപ മാത്രാ)ം രൂപ നടപ്പാവർഷാം 2235-02-103-68 (03) പ്ലാൻ ശരീഷകത്തൽ വകയൽത്തയിട്ടുള്ള 1 4 കോടാി രൂപയൽ നന്നും ചെലവഴക്കുന്നതൽള്ള ഭരണാമ്മമതാിനൽകണമെന്നാവനൽശശ്ശ് വകിസന വകപ്പാഡയറക്ടർ പരാമർശാം(3) പ്രകാമാം അഭ്യർത്ഥവിട്ടുണ്ടാ

- (2) 06.05.2022 ചെ രണ്ട**ാം** വകപ്പ തല വർക്ക**െ** ഗ്രൂപ്പ യോതത്തൽ ട**ി** ശഷിൽശ അവക്ഷിരച്ചിട്ടുണ്ട*്*
- (3) സർക്ക**ർ** ഈ വഷിയ*ംവൻദമായ*ിപരശേയച്ചു. തൽവനന്തപുര*ംജല്ലയ്*ലെ ഏകദൻ വസത**്(**One Day Home) യുടെ 2022-23 വർഷത്തെ പ്രവർത്തനത്തൻ ആവശ്യമായ ആകെ 19,31.600/-(പത്തൊൽപതാല് ക്ഷത്താർപ്പതാല് ക്ഷത്താർപ്പതാട്രണായൻത്താർത്തുന്നുവരുപ്പെ മാത്രാം) രൂപ നടപ്പ

സ ഉ.(സാധം) നം 226 2022 WCDD

വർഷ 2235-02-103-68 (03) പ്ലാൽ ശരീഷകത്തൽ വകയൽത്തൽട്ടിള്ള 14 കോടാത്രപയൽ നൻ ചെലവഴക്കുന്നതൻള്ള ഭരണാമുമതാനൽകാളതൻത് ഉത്തരവാകുന്നു.

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവൻ പ്രകാരം)ം

ന:ഷ എസ

അഡഷ്ഷണൽ സെക്രട്ടറ*ി*

ഡയറകൂർ. വന്നൽ ശുള്ള വഷിസന വകപ്പാത്രൽവനന്തപുരാം

പ്രതീസപ്പിൽ അക്കാങ്ങൻ്യജനറൽ(ആഡര്റി) കേരള. തൽവനന്തപുരാം

അക്കാണ്ടന്റി.ജനറൽ(എ ആന്റി.ഈ) കേരള. തൽറിനന്തപുരാം

അക്കാണ്ടന്റാജനറൽ(ഡാണ്ടാർസൽ) കേരള. തൽവനന്തപുരവം

ധനക**ാര്യ** വകപ്പ*്*

വനൽ ശേ**യ്ക** വേകിസന (എ) വകുപ്പ[്]

വെണ്ട്. ന്യൂ മുഡാൽ (വെണ്സൈറ്റൽ പ്രസദ്ധാകരാക്കുന്നതൻായാ)ി

കത്തൽ ഫയൽ/ഓഫൻഡ്ക്ക്ക്ക്

ഉത്തരവൻ പ്രകാര

സെക്ഷൻ ഓഫന്ധർ

J. J. 4/6/22

കേരള സർക്കാർ സംഗ്രഹം

വനിത ശിശു വികസന വകപ്പ് - 'എന്റെ കൂട് പദ്ധതി' - 2022-23 സാമ്പത്തിക വർഷം നടപ്പാക്കുന്നതിന് ഭരണാനുമതി നല്ലി ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

വനിത ശിജ്ര വികസന (ബി) വകപ്പ്

സ.ഉ.(സാധാ)നം.232/2022/വശിവിവ

തീയതി, തിരുവനന്തപുരം, 21-05-2022

പരാമർശം: 1. സ.ഉ(സാധാ)നം. 196/2019/സാനീവ തീയതി 04.04.2019.

- 2. സ.ഉ(സാധാ)നം. 391/2019/സാനീവ തീയതി 29.06.2019.
- 3. സ.ഉ(സാധാ)നം. 5278/2019/ധന തീയതി 06.07,2019.
- 4. വനിത ശിശു വികസന വകപ്പ് ഡയറക്ടറുടെ 19.04.2022 ലെ ഡബ്ല്യൂഇസി4-1213/2022/ഡിഡബ്ല്യൂസിഡി നമ്പർ കത്ത്.
- 5. 06.05.2022 ലെ രണ്ടാം വകപ്പതല വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് യോഗത്തിന്റെ നടപടിക്കറിപ്പ്.

ഉത്തരവ്

നിരാലംബരായ സ്ക്ലീകൾക്കും കൂടെയുള്ള 12 വയസ്സവരെയുള്ള കുട്ടികൾക്കും രാത്രികാലങ്ങളിൽ സുരക്ഷിതമായി താമസിപ്പിക്കുവാൻ ലക്ഷ്യമിട്ട് ആരംഭിച്ച എന്റെ കൂട് പദ്ധതി 2015-ൽ കോഴിക്കോട് ജില്ലയിലും 2018-ൽ തിതവനന്തപുരം ജില്ലയിൽ തമ്പാന്വർ ബസ് ടെർമിനലിലെ KTDFC യുടെ കെട്ടിടത്തിലും പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നുവെന്നും കൂടാതെ ഈ പദ്ധതി എറണാകളം ജില്ലയിൽ കാക്കനാട് ആരംഭിക്കുന്നതിനും നടപടി സ്വീകരിച്ചു വരുന്നുവെന്നും ടി പദ്ധതി 2022-23 വർഷം നടപ്പാക്കുന്നതിനായി ചുവടെ ചേർത്തിട്ടുള്ള പ്രകാരം ചെലവ് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതായും വനിത ശിശു വികസന വകപ്പ് ഡയറകൂർ പരാമർശം (4) പ്രകാരം അറിയിച്ചിരിക്കുന്നു.

l. തിരുവനന്തപുരം എന്റെ കൂടിന്റെ ചെലവിലേക്ക് ആവശ<mark>്യമായ ഇക</mark>

:SI. No.	Item	Unit Cost	Total
A. Rec	curring Expenditure		
1	Honorarium – Multi Tasking Staff	15,000 x 2 x 12	360000
2	Honorarium – Daily wage staff	500 x 4 x 12	24000

	Honorarium - Cleaning Staff	10000 x 12	120000
	Building Rent	60,000 x 12	720000
4	Waste disposal	3,000 x 12	36000
5		2,000 x 12	24000
6	Water Charge	30000 × 6	180000
7	Electricity	300 x 12	3600
8	Cable TV Recharge	1,000 x 12	12000
9	Telephone charge	1,000 x 12	6000
10	AC Maintenance		90000
П	Food	7500 x 12	
12	Miscellaneous	25000	25000
		Total(A)	1600600
B- i	Non Recurring Expenditure	i wie w	
1	Contigencies	50000	50000
2	Miscellaneous	50000	50000
		Total (B)	100000
		Grand Total (A+B)	1700600

II. എറണാകളം എന്റെ കൂട് സ്ഥാപനത്തിനാവശ്യമായ <u>യ</u>ക

SI. No.	Item	Unit Cost	Amount
1	Honorarium to Multi Task Staff	15,000 x 2 x 11	390000
2	Honorarium to Cleaning Staff	10000 × 11	1 10000
3	Honorarium to Daily wage staff	500 x 4 x 11	22000
4	Electricity charge	30000 × 6	180000
		l	

		Total (A)	861300
12	Miscellaneous	20000 x 1	20000
:11	TV/AC repairing/ Maintenance	10000 × l	10000
:]	IEC:	10000 x 1	10000
10	Food	7500 x 11	82500
9	Waste disposal	3,000 x 11	33000
8	Stationery	1500 x 11	16500
7	Dish TV Recharge	300 x 11	3300
6	Water Charge	3,000 x 11	33000
5	Telephone charge	1,000 × 11	11000

🎚 കോഴിക്കോട് എന്റെ കൂട് സ്ഥാപനത്തിനാവശ്യമായ തുക

	Grand Total (I+II+III)	31,19,900/-
	Total	558000
: 8	Miscellaneous	15000
7	Food	10000
6	Stationery	15000
5	Water Charge	30000
4	Telephone charge	2000
3	Electricity charge	6000
2	Honorarium to Cleanir g Staff	120000
1	Honorarium to Multi Task Staff	360000
l SL No.	ltem	Amount

ടി സാഹചര്യത്തിൽ തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിലെ എന്റെ കൂട് സ്ഥാപനത്തിന്റെ 2022-23 വർഷത്തെ പ്രവർത്തനത്തിനു ആവശ്യമായ 17,00,600/- ആപയും, എറണാകളം ജില്ലയിൽ ഉടൻ പ്രവർത്തനം ആരംഭിക്കുന്ന 'എന്റെ കൂട് സ്ഥാപനത്തിന്റെ പ്രവർത്തനത്തിനു ആവശ്യമായ 8,61,300/- ആപയും കോഴിക്കോട് ജില്ലയിലെ എന്റെ കൂട് സ്ഥാപനത്തിന് ആവശ്യമായ 5,58,000/- ആപയും ഉൾപ്പെടെ ആകെ 31,19,900/- ആപ (മുപ്പത്തി ഒന്ന് ലക്ഷത്തി പത്തൊൻപതിനായിരത്തി തൊള്ളായിരം ആപ മാത്രം) നടപ്പ് സാമ്പത്തിക വർഷം 2235-02-101-75(P) ശിർഷക്ത്തിൽ വകയിരുത്തിയിട്ടുള്ള ഇകയിൽ നിന്നും വിനിയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള ഭരണാനുമതി നൽകണമെന്ന് വന്നിത ശിശു വികസന വകപ്പ് ഡയറകൂർ പരാമർശം (4) പ്രകാരം ശിപാർശ സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

- (2) 06.05.2022 ലെ രണ:ാം വകപ്പുതല വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് യോഗത്തിൽ ടി ശിപാർശ അംഗികരിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- (3) സർക്കാർ ഈ വിഷയം വിശദമായി പരിശോധിച്ചു. തിരുവന്ന്തപ്പരം ജില്ലയിലെ 'എന്റെ' കൂട് സ്ഥാപനത്തിന്റെ 2022-23 വർഷത്തെ പ്രവർത്തനത്തിനു ആവശ്യമായ 17,00,600/- രൂപയും എറണാകളം ജില്ലയിൽ ഉടൻ പ്രവർത്തനം ആരംഭിക്കുന്ന 'എന്റെ കൂട് സ്ഥാപനത്തിന്റെ പ്രവർത്തനത്തിനു ആവശ്യമായ 8,61,300/- രൂപയും കോഴിക്കോട് ജില്ലയിലെ എന്റെ കൂട് സ്ഥാപനത്തിന് ആവശ്യമായ 5,51:,000/- രൂപയും ഉൾപ്പെടെ ആകെ 31,19,900/- രൂപ (മുപ്പത്തി ഒന്ന് ലക്ഷത്തി പഞ്ഞാൻപതിനായിരെ തി തൊള്ളായിരം രൂപ മാത്രം) നടപ്പ് സാമ്പത്തിക വർഷം 2235-02-101-75(P) ശിർഷകത്തിൽ വഴായിരുത്തിയിട്ടുള്ള തുകയിൽ നിന്നും വിനിയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള ഭരണാനുമതി നൽകി ഇതിനാൽ ഉത്തരവാകന്നു.

(ഗവർണ്ണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം) നിഷ എസ് അഡിഷണൽ സെക്രട്ടറി

ഡയറക്കർ, വനിത ശിശ്ശ വികസന വകപ്പ്, തിരുവനന്തപ്പരം പ്രിൻസിപ്പൽ അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ(ആഡിറ്റ്) കേരള, തിരുവനന്തപ്പരം. അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ(എ ആന്റ് ഇ കേരള, തിരുവനന്തപ്പരം. അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ(ഡി.ബി.സെ ർ) കേരള, തിരുവനന്തപ്പരം. ധനകാര്യ വകപ്പ് വനിത ശിശു വികസന (എ) വകപ്പ വെബ് & ന്യൂ മീഡിയ (വെബ്ലൈറ്റിസ് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിനായി) കത്തൽ ഫയൽ/ഓഫീസ് കോപ്പി.

ഉര്തര്വിൻ പ്രകാരം

സെക്ഷൻ ഓഫിസർ

കേരള സർക്കാർ

വനിത ശിശ്ശ വികസന വകപ്പ് – കാതോർത്ത് പദ്ധതി 2022–23 സാമ്പത്തിക വർഷം നടപ്പിലാക്കൽ തുക് വിനിയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള ഭരണാനുമതി നല്ലി ഉത്തരവാകന്നു.

വനിത ശിശു വികസന (ബി) വകുപ്പ്

തീയതി, തിരുവനന്തപുരം, 18-05-2022 സ.ഉ.(സാധാ)നം.210/2022/വശിവിവ

പരാമർശം: 1. വനിത ശിശു വികസന വകപ്പ് ഡയറക്ടറുടെ 18.04.2022 ലെ ഡബ്ല്യൂഇസി4–1079/ 2022/ഡിഡബ്ല്യൂസിഡി നമ്പർ കത്ത്.

2. 06.05.2022 ലെ രണ്ടാം വകപ്പതല വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് യോഗത്തിന്റെ നടപടിക്കറിപ്പ്.

ഉത്തരവ്

കൗൺസിലിംഗ് സ്തീകൾക്ക് നേരിടുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ വിവിധതരം സമൂഹത്തിൽ നിയമസഹായം, പോലീസ് സഹായം എന്നിവ ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് ഓൺലൈൻ കൺസൾട്ടേഷൻ നൽകുന്ന കാതോർത്ത് പദ്ധതി വനിത ശിശു വികസന വകുപ്പ് മുഖേന നടപ്പാക്കി വരുന്നു. വനിതകൾക്ക് സേവനം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി മഹിള ശക്തി കേന്ദ്ര പദ്ധതിയുടെ ജില്ലാതലത്തിൽ രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ള L'istrict Level Centre for Women (DLCW) മുഖേനയാണ് ഈ പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നത്. 2021 ഫെബ്രുവരി മാസം മുതൽ ഈ പദ്ധതി ആരംഭിക്കുകയും ടി വർഷം പദ്ധതിയിലൂടെ ഏകദേശം 84 വനിതകൾക്ക് സേവനം ലഭിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. 2021-22 സാമ്പത്തിക വർഷം ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ ആകെ 965 പേർക്ക് സേവനം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ടി പദ്ധതി 2022-23 വർഷവും നടപ്പാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ടി പദ്ധതി പ്രകാരം കൗൺസിലിംഗ് നൽകന്ന വിദഗ്ദ്ധർക്ക് ഒരു കൺസൾട്ടേഷന് 250/- രൂപ വീതം remuneration നൽകേണ്ടതുണ്ട്. എല്ലാ ജില്ലകളില്പമായി ഏകദേശം 10,000/- കൺസൾട്ടേഷൻ നടത്തുന്നതിന് ഏകദേശം 25,00,000/- രൂപയുടെ ചെലവ് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതായും ടി സാഹചര്യത്തിൽ 2022~23 സാമ്പത്തിക വർഷം കാതോർത്ത് പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ 25,00,000/-രൂപ (ഇരുപത്തി അഞ്ച് ലക്ഷം രൂപ മാത്രം) നടപ്പ് സാമ്പത്തിക വർഷം 2235-02-103-68-03 (P) ശീർഷകത്തിൽ വകയിരുത്തിയിട്ടുള്ള തുകയിൽ നിന്നും വിനിയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള ഭരണാനുമതി നൽകണമെന്നും വനിത ശിശു വികസന വകുപ്പ് ഡയറക്ടർ പരാമർശം (1) പ്രകാരം ശിപാർശ സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

- (2) 06.05.2022 ലെ രണ്ടാം വകപ്പതല വർക്കിംഗ് ഗ്രൂപ്പ് യോഗത്തിൽ ടി പ്രൊപ്പോസൽ അംഗീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.
- (3) സർക്കാർ ഈ വിഷയം വിശദമായി പരിശോധിച്ചു 2022-23 സാമ്പത്തിക വർഷം കാതോർത്ത് പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നതിന് എല്ലാ ജില്ലകളിലുമായി ഏകദേശം 10.000/-- കൺസൾട്ടേഷൻ നടത്തുന്നതിന് ആവശ്യമായ 25,00,000/-- രൂപ (ഇതുപത്തി അഞ്ച് ലക്ഷം രൂപ മാത്രം) നടപ്പ് സാമ്പത്തിക വർഷം 2235-02-103-68-03 (P) ശീർഷകത്തിൽ വകയിരുത്തിയിട്ടുള്ള ഇകയിൽ നിന്നും വിനിയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള ഭരണാനുമതി നല്ലി ഇതിനാൽ ഉത്തരവാകുന്നു.

(ഗവർണ്ണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം) നിഷ എസ് അഡീഷണൽ സെക്രട്ടറി

ഡയറക്ടർ, വനിത ശിശു വികസന വകപ്പ്, തിരുവനന്തപ്പരം പ്രിൻസിപ്പൽ അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ(ആഡിറ്റ്) കേരള, തിരുവനന്തപ്പരം. അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ(എ ആന്റ് ഇ) കേരള, തിരുവനന്തപ്പരം. അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ(ഡി.ബി.സെൽ) കേരള, തിരുവനന്തപ്പരം. ധനകാര്യ വകപ്പ് വനിത ശിശു വികസന (എ) വകപ്പ് വെബ് & ന്യൂ മീഡിയ (വെബ്ലൈറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിനായി) കരുതൽ ഫയൽ/ഓഫീസ് കോപ്പി.

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

സ്പൊക്ഷൻ ഓഫീസർ

കേരള സർക്കാർ . . 013754

സംഗ്രഹം

സാമൂഹ്യ, നീതി വകുപ്പ് - ഗാർഹിക പീഡനത്തിൽ നിന്നും വനിതകൾക്ക് സംരക്ഷണം നൽകുന്ന നിയമം, 2005 - ഇക വിനിയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള ഭരണാനുമതി നൽകി ഉത്തരവ് പുറപ്പെട്ടുവിക്കുന്നു.

സാമൂഹ്യ നീതി (എ) വകപ്പ്

സ.ഉ (സാധാ) നം.597/2020/സാ.നി.വ.

തീയതി, തിരുവനന്തപുരം,02/11/2020

പരാമർശം:- വനിത ശിശുവികസന വകുപ്പ് ഡയറക്ടറുടെ 26/06/2020-ലെ WEC3/7241/2020 നമ്പർ കത്ത്

ഉത്തരവ്

ഗാർഹിക പീഡനത്തിൽ നിന്നും വനിതകളെ സംരക്ഷിക്കുന്ന നിയമം 2005 ഫലപ്രദമായി നടപ്പാക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് അതിക്രമങ്ങളിൽപ്പെടുന്ന സ്ക്ലീകൾക്കും കട്ടികൾക്കും പരാതി സമർപ്പിക്കുന്നതിനായി തപാൽ വകപ്പ് വനിത ശിശുവികസന വകപ്പമായി സഹകരിച്ച് ഒരു പുതിയ പദ്ധതി ആരംഭിക്കുന്നതിനായി വനിത ശിശുവികസന വകപ്പ് ഡയറക്ടറർ പരാമർശം (1) പ്രകാരം പ്രൊപ്പോസൽ സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഗാർഹിക പീഡനം നേരിടുന്ന ഭൂരിഭാഗം സ്കീകൾക്കും ഈ പദ്ധതി പ്രയോജനപ്പെടുന്നതാണെന്നും ഒരു പരാതി ക്രോഡീകരിക്കുന്നതിനായി തപാൽ വകുപ്പിന് അതിനാൽ തപാൽ വകുപ്പമായി ചേർന്ന് ഈ വർഷം ചെലവ് വരുമെന്നും പരീക്ഷണാർത്ഥം ആരംഭിക്കുന്ന ടി പദ്ധതിക്കായി 2,00,000/- ത്രപ ചെലവ് വരുന്നതാണെന്നും ആയതിനാൽ സ്ക്ലീകൾക്ക് പ്രയോജനപ്പെടുന്ന ഈ പദ്ധതി തപാൽ വകപ്പമായി ചേർന്ന് ഈ ശീർഷകത്തിൽ 2235-02-103-68-03(പി) നടത്തുന്നതിനും, വത്തം വർഷങ്ങളിലും വരുത്തിയിട്ടുള്ള ഫണ്ടിൽ നിന്നും ഇക വിനിയോഗിക്കുന്നതിനുമുള്ള അനുമതി നൽകണമെന്നും വനിത ശിശുവികസന വകപ്പ് ഡയറക്ടർ അഭ്യർത്ഥിച്ചിരിക്കുന്നു.

2) സർക്കാർ ഇക്കാര്യം വിശദമായി പരിശോധിച്ചു. ഗാർഹിക പീഡനത്തിൽ നിന്നും വനിതകളെ സംരക്ഷിക്കുന്ന നിയമം 2005 ഫലപ്രദമായി നടപ്പാക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട്. അതിക്രമങ്ങളിൽപ്പെടുന്ന സ്തീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും പരാതി സമർപ്പിക്കുന്നതിനായി തപാൽ വകുപ്പ് വനിത ശിശുവികസന വകപ്പമായി സഹകരിച്ച് ആരംഭിക്കുന്ന പ്രസ്തത പദ്ധതി ഈ വർഷവും വരും വർഷങ്ങളിലും നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും ടി പദ്ധതിക്കായി ചെലവ് വരുന്ന 2,00,000/- രൂപ (രണ്ട് ലക്ഷം ത്രപ മാത്രം) 2235-02-103-68-03(പി) ശീർഷകത്തിൽ നിന്നും ചെലവഴിക്കുന്നതിനുള്ള അനുമതി നൽകിക്കൊണ്ടും ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു. നിലവിലുള്ള പഞ്ചായത്ത് / വാർഡ്തല ജാഗ്രത സമിതി / അംഗനവാടികൾ എന്നിവ മുഖേന നിലവിലുള്ള വനിത / ശിശുസംരക്ഷണ കേന്ദ്രങ്ങളടെ മേൽവിലാസ വിവരങ്ങൾ ഓരോ വീട്ടിലെത്തിക്കുകയും, പരാതികൾ സ്റ്റാമ്പ് പതിപ്പിക്കാതെ പോസ്റ്റ് ചെയ്താലും ബന്ധപ്പെട്ട ഓഫീസുകളിൽ എത്തിക്കുന്നതിന് തപാൽ വകപ്പമായി വനിതാശിശു വികസന വകപ്പ് ഡയറക്ടർ ധാരണ ഉണ്ടാക്കേണ്ടതും, അത്തരം മേൽ വിലാസത്തിൽ പരാതി എന്ന് -ആവശ്യമില്ല ഉത്തരവാകാനുമുള്ള അയക്കുന്നതിന് സ്റ്റാമ്പ് സ്വീകരിക്കേണ്ടതുമാണ്.

ഗവർണ്ണറുടെ ഉത്തരവിൻപ്രകാരം, **മുഹമ്മദ് അൻസാരി, അഡീഷണൽ മസക്രട്ടറി,**

∕വനിത ശിശുവികസന വകുപ്പ് ഡയറക്ടർ, പൂജപ്പുര, തിരുവനന്തപുരം. പ്രിൻസിപ്പൽ അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (ജി&എസ്.എസ്.എ/എ & ഇ), കേരളം, തിരുവനന്തപുരം. ധനകാര്യ വകുപ്പ് (WW2/211/2020-Fin (e-1560132) dated 01/10/2020) ജില്ലാ ട്രഷറി ഓഫീസർ, തിരുവനന്തപുരം. വിവര പൊതുജന സമ്പർക്ക (വെബ് ആന്റ് ന്യൂ മീഡിയ) വകുപ്പ് (പ്രസിദ്ധീകരണത്തിന്)

JD

കരുതൽ ഫയൽ/ ഓഫീസ് കോപ്പി.

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം,

സെക്ഷർ ഓഫീസർ

സംഗഹം

വനിത-ശിശുവികസന വകപ്പ്. സ്ക്ലീധന നിരോധന നിയമം, 1961 കർശനമായി നടപ്പിലാക്കുന്നത്-ജില്ലാതല സ്ക്ലീധന വിരുദ്ധ ഉപദേശക സമിതികൾ -രൂപീകരിച്ചുകൊണ്ട് ഉത്തരവ് പുറപ്പെട്ടുവിക്കുന്നു.

വനിത-ശിശ്ചവികസന (ബി)വകപ്പ്

സം ഉ.(സാധാ) നം. 99/2021/WCDD തീയതി,തിരുവനന്തപുരം, 06/11/2021

- പരാമർശം:-
- 1. സ.ഉ(പി)നം. 13/2021/സാനീവ, തീയതി. 13/07/2021
- 2. വനിത-ശിശുവികസന വകപ്പ് ഡയറക്ടറുടെ 29/07/2021-ലെ WEC-1/10093/21 നമ്പർ കത്ത്

$\mathcal{D}$

സംസ്ഥാനത്ത് സ്ക്ലീധനനിരോധന നിയമം, 1961 ഇടുതൽ ഫലപ്രദമായി നടപ്പാക്കുന്നതിന്, പരാമർശം (1) -ലെ കേരള സ്ക്ലീധന നിരോധന (ഭേദഗതി) ചട്ടങ്ങൾ, 2021 പ്രകാരം 1 4 ജില്ലകളിലെ ജില്ലാ വനിതാശിശ്ശവികസന ഓഫീസർമാരെ ജില്ലാ സ്ക്ലീധന നിരോധന ഓഫീസർമാരായി നിയമിച്ചിട്ടുണ്ട്. സ്ക്ലീധന നിരോധന നിയമം, 1961 പ്രകാരമുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ജില്ലകളിൽ ഫലപ്രദമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് കേരള സ്ക്ലീധന നിരോധന ചട്ടങ്ങൾ, 2004 ഖണ്ഡം 6, ഉപഖണ്ഡം (iv), കേരള സ്ക്ലീധന നിരോധന (ഭേദഗതി) ചട്ടങ്ങൾ, 2021 ഖണ്ഡം 2 ഉപഖണ്ഡം (i) പ്രകാരം ജില്ലാ സ്ക്ലീധന നിരോധന ഓഫീസർ മെമ്പർ സെക്രട്ടറി/കൺവീനർ ആയും ജില്ലാ സ്ക്ലീധന നിരോധന ഓഫീസറെ ഉപദേശിക്കുന്നതിനും സഹായിക്കുന്നതിനും ജില്ലാ സ്ക്ലീധന നിരോധന ഓഫീസർമാർ നോമിനേറ്റ് ചെയ്യ അംഗങ്ങളെ ഉൾപ്പെടുത്തി 1 4 ജില്ലകളിലും അംഡെസറർ ബോർഡ് രൂപീകർിച്ചുകൊണ്ട് ഉത്തരവാകണമെന്ന് ചീഫ് ഡൗറി പ്രൊഹിബിഷൻ ഓഫീസർ ആയ വനിതാ-ശിശ്രവികസന വകപ്പി ഡയറുർ പരാമർശം (2) പ്രകാരം അഭ്യർത്ഥിച്ചിരിക്കുന്നു.

2) സർക്കാർ ഇക്കാര്യം വിശദമായി പരിശോധിച്ചതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, കാലാവധി 5 (അഞ്ച്) വർഷമായി നിജപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടും ചുവടെ ചേർത്തിരിക്കുന്നവരെ ഉൾപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടും സംസ്ഥാനത്തെ 14 ജില്ലകളിലും സ്കീധന വിരുദ്ധ ജില്ലാതല ഉപദേശക സമിതി പ്രപീകരിച്ചുകൊണ്ട് ഇതിനാൽ ഉത്തരവാകന്നു.

ക്രേമ നം.	സാമൂഹൃപ്രവർത്തകയടെ പേര്	മ്മൽവിലാസം	
	തിരുവന്നതപ്പരം		
·			

1	അഡ്വ. കോകില ബാബു	TRAA-136, ടെമ്പിൾ ലെയിൻ അമ്പലമുക്ക് പി.ഒ. ഊളംപാറ, തിരുവനന്തപുരം 695 005
2	ശ്രീമതി. ഒലീന എ. ജി	ഫ്ലാറ്റ് നം. 518, ബ്ലോക്ക് 5, കെ എസ് എച്ച് ബി, ഇ എം എസ് നഗർ, പാറ്റർ, തിതവനന്തപരം- 695 035
3	ഡോ. അനീഷ്യ ജയദേവ്	SBN 13 A, ശ്രീഭദ്ര നഗർ, ചെങ്കല്പർ, വയലിക്കട, മക്കോലയ്ക്കൽ പി.ഒ. തിരുവനന്ത്യപ്പരം- 695 043
4	ശ്രീ. സന്തോഷ് ജി. തോമസ്	E 21, ISRO Quarters, പള്ളിത്തർ പി. ഒ. ഇമ്പു തിരുവനന്തപുരം- 695 586
5	ക്രീ. അൻസൻ പി. ഡി അലക്ലാണ്ടർ	KGRA, A6, കൈരളി ഗാർഡ്യൻസ് , മാംകഴി , പാങ്ങപ്പാറ പി . ഒ , തിരുവനന്ത്രപുരം - 695581
		နှစ်သမျှ _{စ်}
1	അഡ്വ . എൻ . ഷൺമുഖദാസ്	കൊച്ചുപണയിൽ , വാളതുംഗൽ പ് . ഒ , കൊല്ലം - 691011
2	അഡ്വ . ആർ . സരിത	മണലിൽ , മയ്യനാട് പി . ഒ , കൊല്ലം
3 .	ശ്രീമതി . ചന്ദ്രിക ദേവി . എ	ആഷാഡം , ദർശന നഗർ , 140 പട്ടത്താനം പി . ഒ - 691021
4	ശ്രീ . പങ്കുജാക്ഷൻ പിള്ള . ജി	ചേത്രർ ദേവി ഭവനം , ദർശന നഗർ , 62 പട്ടത്താനം പി . :ഒ , കൊല്ലം
5	. ശ്രീമതി . ഷാജിത . എസ് 	അസിസ്റ്റൻറ് പ്രൊഫസർ , റ്റി . കെ . എം ആർട്സ് & സയൻസ് കോളേജ് , കാരിക്കോട്
	n.	പത്തനംതിട്ട
1	അഡാ. സിനി. കെ. ജെ	കാഞ്ഞിരത്തിനാൽ മുരുപ്പേൽ , ഇടപ്പരിയാരം പി . ഒ , ഇലന്തൂർ
2	അഡ്വ . എസ് . കാർത്തിക	തൃക്കാർത്തിക . ഇമ്പമൺ പി . ഒ , പന്തളം
3	അഡാ . സീമാ രാമകൃഷ്ണൻ	കുവിതാലയം , മല്ലശ്ശേരി
4	. അഡാതി	ലീഗൽ കൗൺസെലർ , എസ് . പി . സി മദർത്തെരേസ പാലിയേറ്റീവ് കെയർ & സൊസൈറ്റി , അടൂർ

5	'	കോലത്ത് , പടി <mark>ഞ്ഞാറേതിൽ ,</mark> കുന്നന്ദാനം , മല്ലപ്പുള്ളി
	അം	ría
1	ശ്രീമതി പ്രഭാമധു	പ്രമദം , മാരാരിക്കുളം നോർത്ത് പി : ഒ , ചേർത്തല , ആലപ്പുഴ - 688523
2	്രൂർതി . ശുാമിലി	ചെറുമുറ്റത്ത് ഹൗസ് , ചെറുകോൽ പി . ഒ , മാവേലിക്കര
3	ശ്രീ . അക്ഷസ് . എ . എ	അഭയനിവാസ്, തഴക്കര പി. ഒ , മാവേലിക്കര - 690102
4	ശ്രീ . ജെയിംസ് സാമുവൽ ഐ . പി . സി	താബോർ , പുലക്കടവ് , വെൺമണി പി . ഒ . ചെങ്ങന്നൂർ . ആലപ്പുഴ
5	ശ്രീ . ശിവ പ്രസാദ്	കയ്പ്പുള്ളിൽ , തെക്കതിൽ ചേപ്പാട് പി . ഒ , മുതുകളം - 690507
	· (445)	ട്ടതം
1	അഡാ . ജയിനി മോൾ . എം . ജി	സൗപർണ്ണിക , പുവരണി പി . ഒ
2	അന്ധ്വ. ധന്യ. കെ . ജി	കമലാലയം , ഉദയനാപുരം
3	ശ്രീമതി . പി . എൻ . ശ്രീദേവി	പുവത്തുശ്ശേരിൽ , കുമരകം പി . ഒ
4	്ര. ശ്രീ . വേണുഗോപാൽ . കെ . എൻ	്. നീലഞ്ചൻ . കാരാപ്പുഴ പീ . ഒ
5	ശ്രീമതി . ബിന്റ ്. കെ . വി	കുട്ടുമ്മേൽ , കുമരകം നോർത്ത് പി , ഒ , കോട്ടയം
ஐ .24ஆ		

	•	
	അഡാ. ഷാജമോൾ. എസ്. എ	ഏരിയേറ്റ് , കോലാനി , പി , ഒ
	അഡ്വ . പ്രീത ഹരിദാസ്	ശിശിരം , പിന്തമോട്
	-	ഹൈക്കുട്ടത്തിൽ , ശാന്തമ്പാറ
	അഡാ . ആഷിഷ് വർഗ്ഗീസ്	8/8/0/553 3(0)0)(C) . 003/(0/(125/)
ı	ശ്രീമതി . ശൈലജ സുരേന്ദ്രൻ	പുല്ലംപ്പാവിൽ , ബൈസൺവാലി പി . ഒ
,		a division of the
	ശ്രീ. റ്റിജ്ജ തങ്കപ്പൻ	കുമ്പൂൽ , കരിങ്കുന്നം പ് . ഒ
	CA)	ക്രഹന്ദ വ
1 .	അഡാ . ടി . വി . അനിത	അഴിനാക്കൽ ഹൗസ് , നോർത്ത് ചെല്ലാനം പി .
	Annual Control of the	ഒ , ഗണപതിക്കാട് , കൊച്ചി
2 .	ഡോ . പൂർണ്ണിമ നാരായണൻ	രഞ്ജിനി പാഴോത്ത് ലൈൻ , കല്ലൂർ , കടവന്ത്ര , കൊച്ചി
3	അഡ്വ . ജോസഫിന . ടി . ടി	തെങ്ങാപ്പുറക്കൽ ഹൗസ് , മഞ്ഞുമ്മേൽ , ഉദ്യോഗമണ്ഡൽ
4	ശ്രീമനി . മഞ്ജുഷ ഇമ്മാനുവൽ	45/2039 അച്ചിം , ലേബർ കോളനി റോഡ് .
		തമ്മനം , എറണാകളം
5 .	അഡ കെ കെ നാസർ	കുന്നത്ത് ഹൗസ് , പാ <mark>ൽപ്രശ്ശേരി</mark> , ചെങ്ങമനാട് . ഒ . ആലുവ
	A CONTRACTOR OF THE PROPERTY O	ග්රීලීල්
1	ശ്രീ. പി. ബി. അനൂപ്	പൊടിയട വീട് . ദുബായി റോഡ് , കേച്ചേരി , തൃശൂർ
5	ശ്രീമതി . ഉഷ പ്രഭുകമാർ	തയ്യിൽ വീട് , അരിയന്നൂർ , തൃശൂർ .

3	ശ്രീ . സി . എസ് . സംഗീത്	ചേലക്കോട്ടിൽ വീട് , വള്ളിശ്ശേർ , ആവിണിശ്ശേർ പി . ഒ , തൃശൂർ
1	ഡോ . ഫസില തരകത്ത്	313, മയൂർ അപ്പാർട്ട്മെൻറ് , അയ്യന്തോൾ , തൃശ്ശൂർ
5	ഡോ . ഭാന്മമതി	അഹം , ആശിർവാദ് , കാര്യട്ടുകര , എൽത്തുരുത്ത് , തൃശൂർ
i	abe	ലക്കാട്
1/	അന്ധ . രാധിക . കെ	പന്തംപാടം വീട് , ഇടത്തറ പി . ഒ , പാലക്കാട്
] 2]	അഡ്വ. സുധാമണി . കെ . എൽ	ഇരുപുഷ്പം , നെല്ലീക്കൽ കാട് , മഞ്ഞളർ പി . ഒ , പാലക്കാട്
3	ക്രീമതി . സുന്ദരി . സി	വിശാഖം ഹൗസ് നം . †1, സൂര്യാനഗർ , ചന്ദ്രനഗർ പി . ഒ . പാലക്കാട്
4	കെ . കെ . ഗൗരി	ലക്ഷ്യി നിലയം , ചുനങ്ങാട് പി . ഒ , പാലക്കാട്
5	അഡ്വം. പി. എം . ജയ	കൃഷ്ണമീര . എസ് . എം . പി ജംഗ്ഷൻ , ഷൊർണ്ണൂർ
		മലപ്പറം
1	അഡ്വ . ഇ . സിന്ധു	എന്നഴിയിൽ , കാഹിറ മുക്ക് പി . ഒ , മലപ്പുറം - 679584
2	അഡാ . കെ . പി . സുമതി	ഹൗസ് നമ്പർ 11, റസിഡൻഷ്യൽ കോളനി . സാള്ള റോഡ് , മലപ്പുറം
3	അഡാ . സുജാത . എസ് . വർമ്മ	ശ്രീലകം , കോവിലകം റോഡ് , മഞ്ചേരി
4	ശ്രീമതി . ജമില ടീച്ചർ	ചെക്കിടപുരത്ത് ഹൗസ് , മുണ്ടുപറമ്പ , മലപ്പുറം
1		

5	അഡാ . ഷെറോണ സാറാ റോയി	അവിയിൽ ഹൗസ് , പൂക്കോട്ടുമന പി . െ, ചുങ്കുത്തുറ
	കേ	ම්ක ස ාජ
1	ശ്രീമതി . കെ . പുഷ്യജ	ഗ്രാന്ത , മുടപ്പിലാവിൽ , മന്ദാരത്തൂർ പി . ഒ , വടകര
2	അഡാ . സി . കെ . സിനത്ത്	ചെമ്പുംകണ്ടി ഹൗസ് , പയ്യാങ്കൽ , കല്ലായി പി . ഒ , കോഴിക്കോട്
3	അഡാ. എൽ. ജി. ലിജിഷ്	രാം നിവാസ് , പെരുവട്ടർ പീ . ഒ _ , കൊയിലാണ്ടി
4	അഡ്വ . പി . എം . അജിഷ	പൊറോലരമമീത്തിൽ ഹൗസ് ! കോട്ടൂർ പി . ഒ , നടുവണ്ണൂർ
5	അന്ധാ . ശരൺ പ്രേം	റിയാസ് ഫാസിൽ , പ്രശാന്തി , ഗവ . ലോ കോളേജിന് എതിർവശം , വെള്ളിമാട്ട്കന്ന്
	Ω	യനാട്
1	ശ്രീമതി . ബീന വിജയൻ	കള്ളിവളപ്പിൽ വീട് , മൈലസാടി പി . ഒ , മിനങ്ങാടി
2	അഡ്വ . ഓമന വർഗ്ഗീസ്	പനക്കൽ ഹൗസ് , കാര്യംമ്പാടി പ് . ഒ , മീനങ്ങാടി
3	അഡ്ധ . സുധീഷ് . കെ . ജി	നിർച്ചാൽ വീട് . നിർച്ചാൽ , അമ്പലവമ്പൽ
4	ശ്രീമതി . സുജയ വേണുഗോപാൽ	സുജലയം , കന്ദമംഗലം കുന്ന് , മേപ്പാടി
5	ശ്രീമതി . സുലോചന രാമകൃഷ്ണൻ	കൈലാസം , ആമ്പിന്മേരി , കൽപ്പറ്റ
<u> </u>		കണ്ണർ
		\ i

1		The state of the s
	ശ്രിമതി പി കെ ശ്യാമള ടീച്ചർ	ശ്യാമ . മൊറാഴ പി . ഒ , കണ്ണൂർ
max vol. 10 mad Pri	പ്രൊഫ . കെ . എ . സരള	പ്രിയേന്ദു . ചിറക്കൽ പി . ഒ , കണ്ണൂർ
     	അഡാ . എം . കെ , അനിൽകമാർ	സ്റ്റേഡിയം കോംപ്ലക്സ് , കണ്ണൂർ -1
1 .	ശ്രീമതി . സജിത . പി . പി	നൃഡുറൽഹുദ , കഴുപ്പിങ്ങാട് , പി . ഒ ചിറക്കര , തലശ്ശേരി
       	ഫാദർ ജോസഫ് കാവനാടിയിൽ	സെൻറ് സെബാസ്റ്റ്യൻ ഫോറെയിൻ ചർച്ച് . നെല്ലിക്കാംപൊയിൽ , കണ്ണൂർ
<u> </u>	Cath	സർഗോഗ്ന്
	്രിമ തി . സുമതി എം	ശ്രുതി നിലയം , ചിന്മയ കോളനി -87, വിദ്യനഗർ പി . ഒ . കാസർഗോഡ്
	ശ്രീമതി . പി . സി . സുബൈദ	റ്റി . പീ ഹൗസ് , തെക്കാട് പീ . ഒ , പടന്ന കടപ്പ - 671312
}	ശ്രീമതി , ഐഷ , കെ , എ	പി . കെ ഹൗസ് , അങ്ങാടി മുഹർ , കമ്പാല പി ഒ , കാസർഗോഡ്
4	അഡാ . ആലീസ് കൃഷ്ണൻ	സായംവര , കിഴക്കംകര , അജാന്ത്യർ പി . ഒ , കാസർഗോഡ്
5	അഡാ. വിനയ്. എം. ഇ	മങ്ങാട്ട് ഹൗസ് , മലക്കൊല്ലു പി . ഒ , രാജപുരം കാസർഗോഡ്

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം) നിഷ എസ്

അഡിഷണൽ സെക്രട്ടറി

ചീഫ് ഡൗറി പ്രൊഹിബിഷൻ ഓഫീസർ-കം-വനിതാശിജുവികസന വകപ്പ് ഡയറക്ടർ, തിരുവനന്തപുരം എല്ലാ ജില്ലാ വനിതാശിജുവികസന വകപ്പ് ഓഫീസർ-കം- സ്കീധന നിരോധന ഓഫീസർമാർക്കും എല്ലാ സമിതി അംഗങ്ങൾക്കും പ്രിൻസിപ്പൽ അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (ഓഡിറ്റ്), കേരള, തിരുവനന്തപ്പരം അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (എ&ഇ), കേരള, തിരുവനന്തപ്പരം അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (ഡി ബി സെൽ), കേരള തിരുവനന്തപ്പരം വെബ് & ന്യൂ മീഡിയ വിംഗ് സ്റ്റോക്ക് ഫയൽ/ഓഫീസ് കോപ്പി

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ